

**accessible
to all
.brussels**

**Brussels plan voor de
integratie van handstreaming
in het overheidsbeleid**

2022 - 2025

Verantwoordelijke uitgever: Nawal Ben Hamou
Regentlaan 21-23
1000 Brussel

INLEIDING

Nauwkeurige statistieken over de realiteit en de behoeften van personen met een handicap ontbreken in België en Brussel, maar afgezien van de ruwe cijfers is het belangrijk om in het kader van het overheidsbeleid werkelijk aandacht te besteden aan deze mensen.

Ongeveer 15% van de wereldbevolking heeft een handicap¹. Als we dit extrapoleren naar de Brusselse bevolking², betreft deze realiteit ongeveer 183.000 mensen, maar ook hun familie en vrienden. Naast dit reeds grote aantal kan bijna 40% van de bevolking worden beschouwd als persoon met een beperkte mobiliteit: dit zijn personen die in hun bewegingen gehinderd worden door hun lichaamslengte, hun toestand, hun blijvende of tijdelijke handicap of door de toestellen of hulpmiddelen waarvan ze afhankelijk zijn om zich te verplaatsen.

De moeilijkheden waarmee personen met een handicap te kampen hebben, zijn talrijk en complex. Ze kunnen het gevolg zijn van een lichamelijke, verstandelijke, visuele, auditieve of psychische beperking. Sommigen hebben meer dan één beperking en dit wordt multihandicap genoemd. Er zijn dus tal van handicapsituaties en deze zijn ook erg uiteenlopend.

Ook vandaag nog genieten personen met een handicap niet dezelfde faciliteiten als de rest van de bevolking. Of het nu gaat om huisvesting, verplaatsingen, mobiliteit, werkgelegenheid, burgerparticipatie, deelname aan het sociaal-culturele leven of digitale toegankelijkheid...

Zich bewust van deze realiteit heeft België het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap en het facultatieve protocol daarbij goedgekeurd op 2 juli 2009.

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering heeft zich ertoe verbonden de beginselen van het Verdrag toe te passen en dit engagement heeft concreet gestalte gekregen in de aanneming van de ordonnantie van 8 december 2016 betreffende de integratie van de handicapdimensie in de beleidslijnen van het Gewest, bekend als de "Handistreamingordonnantie".

Deze ordonnantie moet ervoor zorgen dat alle personen die instaan voor de uitstippeling, uitvoering en evaluatie van de gewestelijke beleidslijnen, rekening houden met de handicapdimensie. Deze ordonnantie wil bewerkstelligen dat het feit rekening te houden met personen met een handicap en met de toegankelijkheid een automatisme wordt dat verankerd is in elke beleidsbeslissing, opdat de hele bevolking toegang zou hebben tot openbare plaatsen, diensten en informatie.

De handistreaming-ordonnantie is gebaseerd op een gedemedealiseerde opvatting over handicaps, waarbij het wegnemen van omgevingsgebonden obstakels bij de uitoefening van de rechten en vrijheden van eenieder centraal staat.

Dit model stelt dat niet zozeer individuele beperkingen bepalend zijn voor handicaps, maar veeleer de interactie tussen het individu en de samenleving of de omgeving, die normen opleggen die het individu marginaliseren of zelfs uitsluiten. Het sociale model nodigt de wetgever en de institutionele actoren uit om de sociale - in hoofdzaak juridische - valkuilen ter discussie te stellen die een gelijke en

¹ [Wereldrapport over handicaps 2011 - WGO - zie blz. 34](#)

²De Brusselse bevolking telde op 1 januari 2021 1.219.970 inwoners (Statbel).

daadwerkelijke toegang tot de uitoefening van de rechten van personen met specifieke behoeften in de verschillende aspecten van het dagelijkse leven in de weg staan.

In deze context is "handistreaming" het preventief, transversaal en systematisch in aanmerking nemen van de bescherming en de verzelfstandiging van personen met een handicap in alle gewestelijke beleidslijnen. Het beginsel is dat van personen met een handicap niet langer mag worden verwacht dat zij zich aanpassen aan hun omgeving, maar dat de wetgever en de overheid de nodige maatregelen treffen om de samenleving voor alle gewestelijke bevoegdheden toegankelijker te maken voor personen met een handicap.

Met deze aanpak streeft de Brusselse regering naar universele inclusie, want alles wat aangepast is aan mensen met specifieke behoeften, is eigenlijk in het belang van iedereen.

In de praktijk heeft de regering in 2018-2019 acht proefprojecten inzake handistreaming uitgevoerd, één per regeringslid. Naast deze proefprojecten houdt handistreaming voortaan ook in dat elke minister en staatssecretaris de specifieke aandacht voor de rechten van personen met een handicap in zijn eigen bevoegdheden integreert. Concreet betekent dit dat elke minister en staatssecretaris, binnen zijn bevoegdheden en projecten en in het kader van zijn eigen budgetten, de nodige middelen inzet voor de inclusie van personen met een handicap, door de barrières weg te werken die voor dit publiek evenveel obstakels vormen voor een sociale, maatschappelijke en professionele participatie op voet van gelijkheid met alle Brusselaars.

De uitvoering van het eerste Brusselse handistreamingplan, dat op initiatief van de staatssecretaris voor Gelijke Kansen door de Brusselse Regering wordt gesteund, kadert in deze doelstelling over een periode van vier jaar, van 2022 tot 2025, met als doel de handistreamingaanpak op lange termijn over alle gewestelijke bevoegdheden heen te systematiseren, en synergieën tussen de verschillende actoren te ontwikkelen om de coherentie en de transversaliteit van de aanpak van handicaps over deze verschillende bevoegdheden heen te versterken.

Dit vierjarenplan omvat 44 acties en talrijke doelstellingen. Het is geen doel op zich, maar een nieuwe etappe in de geleidelijke verwezenlijking van een betere inclusie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van personen met een handicap, of het nu gaat om een lichamelijke handicap, een motorische of verstandelijke beperking, een autismespectrumstoornis, of een onzichtbare handicap.

Tot slot zal bij de uitvoering van het plan bijzondere aandacht worden besteed aan een optimale afstemming met de communautaire en federale plannen voor de integratie van personen met een handicap.

Opmerking

In het kader van dit handistreamingplan is er om redenen van toegankelijkheid en leesbaarheid van de tekst voor gekozen geen gebruik te maken van 'inclusief schrijven'. We willen er echter aan herinneren dat dit plan en de daarin beschreven acties gericht zijn op alle doelgroepen, ongeacht hun geslacht of genderidentiteit.

METHODOLOGIE

Het CAWaB, het Collectif Accessibilité Wallonie-Bruxelles, werd aangesteld door equal.brussels om de Regering en de Brusselse besturen bij te staan bij het bepalen van de doelstellingen en de acties van het Brusselse handstreamingplan.

Met zijn netwerk van 21 verenigingen steunt het CAWaB de opmaak van het plan om doelstellingen vast te stellen die beantwoorden aan de behoeften van de sector en van de personen met een handicap, die rechtstreeks betrokken zijn bij dit Handistreamingplan.

Doorheen de hele ontwikkeling van het plan heeft het CAWaB de zorgen en verwachtingen van de sector kunnen overmaken en zijn technische expertise kunnen leveren. Deze behoeften zijn ook vastgesteld aan de hand van bronnen en referenties zoals het verslag aan het einde van de legislatuur van de Brusselse Adviesraad voor Personen met een Handicap (BAPH), het eerste evaluatieverslag van het Comité voor de rechten van personen met een handicap van de VN, de alternatieve verslagen van Unia en het Belgium Disability Forum (BDF).

Dankzij dit voorbereidende werk konden per bevoegdheid de verwachtingen en bezorgdheden van de sector geïdentificeerd worden en dit vormde het uitgangspunt voor de besprekingen met de betrokken kabinetten en administraties.

Concreet houdt de begeleidingsopdracht van het CAWaB het volgende in:

- Een praktijkoefening waarbij de referentiepersonen inzake handicap van de ministeriële kabinetten in de huid konden kruipen van een persoon in een rolstoel, en ook geblinddoekt en met een witte wandelstok konden rondlopen, zodat ze zelf konden ondervinden welke moeilijkheden mensen met een handicap dagelijks ondervinden.
- Voor elk kabinet, samen met de bevoegde besturen, een infosessie van een halve dag om de theoretische basis en de methodologie voor de toepassing van handistreaming door te geven, de bevindingen van de sector, per bevoegdheid, toe te lichten en om deze behoeften te vergelijken met de plannen van de regering voor de huidige legislatuur. De bedoeling van deze workshop was om de eerste acties en doelstellingen te bepalen die in het kader van het handistreamingplan moesten worden uitgewerkt.
- Bilaterale gesprekken per bevoegdheid om de acties van dit plan te verfijnen. Er werd een model van actiefiche opgesteld (volgens het SMARTi-principe, met vermelding van de budgetten, prestatie-indicatoren, de verantwoordelijken voor de acties) en voorgesteld tijdens deze gesprekken. De acties die de deelnemers voor ogen hadden, werden besproken, aangepast en goedgekeurd. De fiches werden opgesteld door de adviseurs die belast zijn met handistreaming, maar ook met de specifieke bevoegdheden binnen de kabinetten van de leden van de Brusselse regering, met de actieve steun van de referentiepersonen inzake handistreaming binnen de bevoegde besturen.

De belangrijkste richtsnoeren werden begin januari 2022 voorgelegd aan de Brusselse Raad voor personen met een handicap, op basis van de eerste ontvangen actiefiches. Op grond van de ontvangen feedback werden wijzigingen en nieuwe suggesties per bevoegdheid toegezonden aan de contactpersonen die met het opstellen van de fiches belast waren.

Tot slot werden in februari en maart 2022 de definitieve actiefiches ter validering voorgelegd aan de respectieve ministers en staatssecretarissen. Het huidige plan werd opgesteld op basis van de actiefiches in diezelfde periode.

De Regering heeft ook de Brusselse Raad voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, en ook Brupartners geraadpleegd vanuit een intersectioneel perspectief.

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING

HOOFDSTUK 1: HET HANDISTREAMINGBELEID IN BRUSSEL

- Actie 1: Bijwerken van de ordonnanties inzake toegankelijkheid en handistreaming
- Actie 2: Verbeteren van de "gelijkekansentest"
- Actie 3: Vaststellen van een referentiekader voor de toegankelijkheid en inclusiviteit van evenementen
- Actie 4: Communicatie vergemakkelijken voor mensen met een handicap
- Actie 5: Bevorderen van contacten tussen de Brusselse administraties en de Brusselse Raad voor personen met een handicap
- Actie 6: Creëren van een specifiek instrument ter bestrijding van geweld tegen vrouwen met een handicap
- Actie 7: Versterken en bestendigen van de steun aan de verenigingssector actief op het vlak van handicaps
- Actie 8: Bevorderen van de implementatie van handistreaming binnen de Brusselse gemeenten

HOOFDSTUK 2: HUISVESTING

- Actie 9: Op een transversale manier handistreaming integreren in de verschillende opdrachten van de Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij.
- Actie 10: Goedkeuren van een gemeenschappelijk referentiekader voor aangepaste en aanpasbare huisvesting in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
- Actie 11: Integreren van de gehandicaptenproblematiek in de door de OVM's geboden sociale ondersteuning
- Actie 12: Ondersteunen van de renovatie en aanpassing van woningen door huiseigenaars met een handicap

HOOFDSTUK 3: ZICH VERPLAATSEN

- Actie 13: Verbeteren van de toegankelijkheid van het openbaar vervoer
- Actie 14: Verbeteren van de kwaliteit van het collectief vervoer voor personen met een handicap
- Actie 15: Verbeteren van het aanbod van aan personen met een handicap aangepast vervoer

- Actie 16: Verbeteren van de mobiliteit van voetgangers en de micromobiliteit voor personen met een handicap
- Actie 17: Zorgen voor de toegankelijkheid van oplaadpunten voor elektrische voertuigen in de openbare ruimte
- Actie 18: Vergemakkelijken van het parkeren voor personen met een handicap
- Actie 19: Verbeteren van de veiligheid van weggebruikers met een handicap

HOOFDSTUK 4: DE STAD EN HAAR OMGEVING

- Actie 20: Ontwikkelen van toegankelijke stedelijke inrichtingen
- Actie 21: Het voor stedenbouw verantwoordelijke personeel opleiden rond toegankelijkheid
- Actie 22: Aanprijzen van de voorbeeldfunctie inzake toegankelijkheid van openbare gebouwen
- Actie 23: Uitvoeren van een stand van zaken naar de toegankelijkheid van openbare gebouwen
- Actie 24: In acht nemen van de handicap- en toegankelijkheidsdimensie in de EFRO-projecten
- Actie 25: Verzekeren van de toegankelijkheid en de veiligheid van de openbare ruimte tijdens de werkzaamheden
- Actie 26: Verbeteren van de toegankelijkheid van groene ruimten voor personen met een handicap
- Actie 27: Verbeteren van de toegankelijkheid van gemeentelijke sportinfrastructuren
- Actie 28: Verbeteren van de toegankelijkheid van openbare vuilnisbakken
- Actie 29: Vestigen van de aandacht van Brusselse gebruikers met een handicap op het gebruik van de 112-applicatie
- Actie 30: Sensibiliseren van de diensten van de DBDMH die in contact komen met personen met een handicap

HOOFDSTUK 5: LEVEN IN DE MAATSCHAPPIJ

- Actie 31: Bevorderen van de inschakeling van personen met een handicap op de arbeidsmarkt
- Actie 32: Zorgen voor een inclusieve aanwerving en een inclusief onthaal in het Brussels openbaar ambt
- Actie 33: Verbeteren van de toegang tot werk bij de plaatselijke overheid voor personen met een handicap
- Actie 34: Aansporen van bedrijven en winkels om zich aan te passen aan personen met een handicap
- Actie 35: Verzekeren van de burgerparticipatie van personen met een handicap
- Actie 36: Zorgen voor de opvang van personen met een handicap in openbare diensten
- Actie 37: Integreren van de handicapdimensie in de steunmaatregelen in verband met de Brusselse fiscaliteit
- Actie 38: Verzekeren van de toegankelijkheid van het DBDMH-gebouw

HOOFDSTUK 6: DE EUROPESE HOOFDSTAD OP HET INTERNATIONALE TONEEL

- Actie 39: Certificeren van de toegankelijkheid van toeristische infrastructuur en evenementen
- Actie 40: Verbeteren van de toegankelijkheid van toeristische accommodaties
- Actie 41: Implementeren van de handistreamingdimensie in internationale betrekkingen en buitenlandse handel

HOOFDSTUK 7: DIGITALE TECHNOLOGIE, ONDERZOEK EN INNOVATIE

- Actie 42: Bevordering van de digitale inclusie van personen met een handicap
- Actie 43: Zorgen voor volledige toegankelijkheid van de websites en mobiele toepassingen van de overheidsinstanties van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
- Actie 44: Ontwikkelen van wetenschappelijke projecten ter verbetering van de levenskwaliteit van personen met een handicap

WOORDENLIJST

HOOFDSTUK 1: HET HANDISTREAMINGBELEID IN BRUSSEL

- Actie 1: Bijwerken van de ordonnanties inzake toegankelijkheid en handistreaming
- Actie 2: Verbeteren van de "gelijkekansentest"
- Actie 3: Vaststellen van een referentiekader voor de toegankelijkheid en inclusiviteit van evenementen
- Actie 4: Communicatie vergemakkelijken voor mensen met een handicap
- Actie 5: Bevorderen van contacten tussen de Brusselse administraties en de Brusselse Raad voor personen met een handicap
- Actie 6: Creëren van een specifiek instrument ter bestrijding van geweld tegen vrouwen met een handicap
- Actie 7: Renforcer et pérenniser le soutien au secteur associatif actif dans le handicap
- Actie 8: Bevorderen van de implementatie van handistreaming binnen de Brusselse gemeenten

Inleiding

Naast de Handistreamingordonnantie van 8 december 2016 heeft de Brusselse regering een wettelijk kader uitgewerkt voor de toepassing van handistreaming:

1. De Brusselse Raad voor Personen met een Handicap werd opgericht bij het uitvoeringsbesluit van 23 november 2017.

Deze Raad is samengesteld uit leden van de drie adviesraden (COCOF, Iriscare - VGC) van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, vijf experts in handistreaming uit het maatschappelijke middenveld, en een vertegenwoordiger van UNIA.

De belangrijkste taak van de Raad is het implementeren van handistreaming in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De Raad heeft derhalve tot taak adviezen uit te brengen en aanbevelingen te doen over elk onderwerp dat verband houdt met de inclusie van personen met een handicap.

2. De ordonnantie digitale toegankelijkheid van 17 september 2018 en het uitvoeringsbesluit van 2 februari 2022, die de op 22 december 2016 in werking getreden Europese richtlijn digitale toegankelijkheid omzet en die voorschrijft dat alle websites en mobiele toepassingen van overheidsinstanties geleidelijk toegankelijk moeten worden gemaakt.
3. Ordonnantie van 4 oktober 2018 tot invoering van de gelijkekansentest en het uitvoeringsbesluit daarvan van 22 november 2018.

Actie 1: Bijwerken van de ordonnanties inzake toegankelijkheid en handistreaming

DOELSTELLING

Omzetten van het engagement van de Regering op het vlak van mainstreaming van gelijke kansen en toegankelijkheid door het wijzigen van de ordonnantie van 2009 inzake assistentiehonden en de ordonnantie van 2016 in verband met handistreaming.

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Staatssecretaris voor Gelijke Kansen
- Coördinatie: equal.brussels

UITVOERINGSTERMIJN

Eind 2023

BUDGET

Binnen de bestaande budgetten van equal.brussels

OPVOLGINGSINDICATOREN

Goedkeuring door het Brussels Parlement van de tekst van de eengemaakte codificatie waarin de wijzigingen van de ordonnanties van 2009 en 2016 zijn opgenomen.

TOELICHTING

Het huidige project om de Brusselse antidiscriminatiewetgeving te codificeren heeft tot doel alle teksten met betrekking tot gelijke kansen te bundelen met het oog op harmonisatie, zodat in alle sectoren een gelijk beschermingsniveau wordt bereikt.

Van deze teksten zullen die betreffende de toegankelijkheid en de handstreaming worden herzien om bepaalde onduidelikheden weg te werken, met name om beter rekening te kunnen houden met de rechten van personen met een handicap, overeenkomstig de opmerkingen van het Comité van de Verenigde Naties.

De actie beoogt de ordonnantie van 2009 betreffende de assistentiehonden te herzien om de uitzonderingen op de toegangsrechten voor mensen die door een assistentiehond worden begeleid, te verduidelijken.

De Handistreamingordonnantie van 2016 zal eveneens worden herzien om expliciet te verwijzen naar het Handistreamingplan (strategische doelstellingen), naar de aanstelling van een referentiepersoon voor handistreaming in elke administratie en instelling van openbaar nut, en naar de tussentijdse en eindrapportering.

Actie 2: Verbeteren van de "gelijkekansentest"

DOELSTELLING

Herzien en digitaliseren van de gelijkekansentest, zodat de inachtneming van de verschillende dimensies van gelijke kansen, waaronder die van de handicap, in het gewestelijk beleid beter zichtbaar wordt.

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Staatssecretaris voor Gelijke Kansen
- Coördinatoren: equal.brussels en Brussels ConnectIT

UITVOERINGSTERMIJN

31 december 2022 (Brussels ConnectIT); jaarlijks vanaf 2023 (equal.brussels)

BUDGET

- € 300.000 (equal.brussels)
- € 130.000 (Brussels Connect IT)

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Test gedigitaliseerd en in gebruik genomen in 202
- Jaarlijkse monitoring vanaf 2024 voor het jaar 2023
- Steunprogramma opgesteld en gevalideerd in 2022
- Ordonnantie en besluit gewijzigd en in werking getreden

TOELICHTING

De Brusselse regelgeving³ schrijft voor dat de Regering de handicapdimensie in haar volledige overheidsbeleid moet integreren. De gelijkheidstest is een van de instrumenten waarin de wetgeving voorziet om deze doelstelling te ondersteunen.

Dit is een vragenlijst⁴ die het besluitvormingsproces begeleidt door vooraf te beoordelen welk effect geplande maatregelen zullen hebben op verschillende personen die omwille van het feit dat ze tot een bepaalde groep behoren of een bepaald kenmerk bezitten, het risico lopen gediscrimineerd te worden. De volgende criteria worden geïdentificeerd: gender, handicap, etnische en culturele afkomst, seksuele geaardheid, genderidentiteit en -expressie en tot slot sociale herkomst en situatie.

Tijdens het overleg dat aan de opstelling van dit plan voorafging, werd het gebruik van de gelijkekansentest genoemd als een element om te garanderen dat het gewestelijk beleid op systematische wijze rekening zou houden met het genderspect. De digitalisering van de test moet het

³ Ordonnantie van 4 oktober 2018 tot invoering van de gelijkekansentest

⁴ Hier te raadplegen: <http://test.equal.brussels/>

gebruik van de test bevorderen, dankzij een betere gebruikerservaring, en moet monitoring mogelijk maken, met name om te kunnen opvolgen hoe het gebruik van de test evolueert.

Bovendien blijkt uit de enquête die is gehouden onder de leden van de Gewestelijke Commissie voor Gelijke Kansen en uit de feedback van het dagelijks bestuur door equal.brussels dat het toepassingsgebied van de test moet worden bijgesteld om de doeltreffendheid ervan te vergroten, zodat de inspanningen van de gebruikers op de belangrijkste projecten kunnen worden geconcentreerd. In deze zin zullen wijzigingen worden aangebracht aan de wetgeving die van toepassing is op de gelijkekansentest, teneinde het doelpubliek beter te bepalen.

Naast de vorm moet ook de ervaring van de gebruikers worden verbeterd door betere ondersteuning te bieden aan de personen die de test invullen. Equal.brussels zal daarom een opleidings- en ondersteuningsprogramma voor de gebruikers van de gelijkekansentest uitwerken.

Actie 3: Vaststellen van een referentiekader voor de toegankelijkheid en inclusiviteit van evenementen en dit verspreiden onder de openbare besturen en de partnerverenigingen

DOELSTELLING

Gewestelijke normen vaststellen en aanmoedigen voor de organisatie van inclusieve en toegankelijke evenementen.

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Staatssecretaris voor Gelijke Kansen
- Coördinator: equal.brussels

UITVOERINGSTERMIJN

Oktober 2024

BUDGET

€ 30.000

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Realisatie van het referentiekader
- Online plaatsen en promoten van het referentiekader
- Koppeling van het referentiekader aan de gelijkekansentest

TOELICHTING

Tal van evenementen in Brussel zijn nog steeds ontoegankelijk voor personen met een handicap, omdat er bij de organisatie ervan geen duidelijke criteria voor universele toegankelijkheid worden gehanteerd.

Het doel is te komen tot een gewestelijk referentiekader met de belangrijke criteria voor de organisatie van voor iedereen toegankelijke evenementen. Dit referentiekader zal door de Brusselse regering worden overgenomen en vervolgens worden verspreid en gekoppeld aan de "gelijkekansentest". Organisatoren van evenementen kunnen een beroep doen op de Brusselse Raad voor personen met een handicap om hulp te krijgen bij de organisatie van toegankelijke en inclusieve evenementen.

Actie 4: Communicatie vergemakkelijken voor mensen met een handicap

DOELSTELLINGEN

- Het gebruik van inclusieve communicatie door de openbare instanties bevorderen door een gids voor inclusieve communicatie uit te geven
- Oprichting van een gewestelijke opdrachtcentrale voor vertolking in gebarentaal en herschrijving in makkelijk te lezen en te begrijpen taal (FALC)

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Staatssecretaris voor Gelijke Kansen
- Coördinatie: equal.brussels

UITVOERINGSTERMIJN

September 2023

BUDGET

€ 30.000

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Opstelling van de gids en gunning van de opdrachtcentrale
- Verspreiding van deze 2 instrumenten

TOELICHTING

Momenteel zijn er, behalve op digitaal gebied, geen normen voor inclusieve communicatie en zijn de praktijken niet geharmoniseerd.

Te veel informatie die voor alle burgers van belang is (bv. crisiscommunicatie, campagnes, premies, ...) is nog steeds slecht toegankelijk voor mensen met specifieke behoeften.

Het beoogde doel is het begrip "inclusieve communicatie" te definiëren in een gewestelijk referentiekader. Dit referentiekader zal verspreid en gebruikt worden als een hulpbrondocument en gekoppeld worden aan de gelijkekansenwet. Bij de ontwikkeling van dit referentiekader zal rekening worden gehouden met alle soorten handicaps.

De andere doelstelling is de oprichting van een opdrachtcentrale voor het hele Gewest. Elke administratie zal een beroep kunnen doen op dit centrum voor vertaling in gebarentaal of FALC.

Actie 5: Bevorderen van contacten tussen de Brusselse administraties en de Brusselse Raad voor personen met een handicap

DOELSTELLING

Een betere integratie van de handicapdimensie in gewestelijke beleidsmaatregelen en projecten mogelijk maken door een systematischer partnerschap met de Brusselse Raad voor Personen met een Handicap.

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Staatssecretaris voor Gelijke Kansen
- Secretariaat van de Brusselse Raad voor Personen met een Handicap

UITVOERINGSTERMIJN

Begin 2023: opgenomen in het voorontwerp van codificering van de Brusselse wetgeving inzake antidiscriminatie en bevordering van diversiteit.

BUDGET

Binnen de bestaande budgetten.

OPVOLGINGSINDICATOREN

Aantal gevraagd adviezen per jaar per regeringslid en aantal op eigen initiatief uitgebrachte adviezen.

TOELICHTING

De Brusselse Raad voor Personen met een Handicap heeft met name tot taak adviezen uit te brengen en aanbevelingen te doen over elk onderwerp dat verband houdt met de inclusie van personen met een handicap in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Momenteel ontvangt de Raad zeer weinig verzoeken om adviezen, behalve van de staatssecretaris voor Gelijke Kansen. De bedoeling is overheidsdiensten en regeringsleden aan te moedigen om regelmatig en pro-actiever een beroep te doen op de Raad, door uitgebreid informatie te geven over de opdrachten en de rol van de Raad.

Er zal worden voorgesteld om de Raad regelmatig in te schakelen. De Raad zou zich ook rechtstreeks kunnen bezighouden met projecten die de integratie van de handicapdimensie vereisen, door een specifieke informatieprocedure in te stellen.

Actie 6: Creëren van een specifiek instrument ter bestrijding van geweld tegen vrouwen met een handicap

DOELSTELLINGEN

- Personen met een handicap die het slachtoffer zijn van geweld, in het bijzonder seksueel geweld, duidelijke, toegankelijke en gerichte informatie verstrekken over hun rechten en over de mogelijkheden en manieren om beroep in te stellen en steun te krijgen
- Op ruime schaal toegankelijke informatie verspreiden over hoe aangifte te doen of een klacht in te dienen na een daad van geweld

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Staatssecretaris voor Gelijke Kansen
- Coördinatie: equal.brussels
- Partners: safe.brussels, Brussel Plaatselijke Besturen, Gemeenten, Politiediensten, Sociale nood- en ondersteuningdiensten, waaronder het zorgcentrum na seksueel geweld

UITVOERINGSTERMIJN

Eind 2023

BUDGET

€ 10.000

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Verwezenlijking van de brochure
- Verspreiding en bewustmakingsgraad onder de betrokkenen en de betrokken steunsectoren

TOELICHTING

Hoewel vrouwen met een handicap bijzonder kwetsbaar zijn voor huiselijk geweld, hebben slechts weinigen toegang tot informatie over hoe zij hulp en steun kunnen zoeken.

De actie beoogt de publicatie van een brochure die op grote schaal zal worden verspreid op openbare plaatsen en onder sociale diensten, opvangcentra voor personen met een handicap, dagcentra, verenigingen die vrijetijdsactiviteiten aanbieden voor personen met een handicap, clubs voor handisport en maatwerkbedrijven, om hen te informeren over mogelijke rechtsmiddelen, de manier waarop een klacht kan worden ingediend en de opvolging die hen kan worden geboden. De brochure kan ook worden verspreid via andere communicatiemiddelen, zoals via een video, zodat er rekening wordt gehouden met alle soorten handicaps. Dit in functie van het beschikbare budget.

Actie 7: Versterken en bestendigen van de steun aan de verenigingssector actief op het vlak van handicaps en toegankelijkheid

DOELSTELLINGEN

- Jaarlijks een oproep tot projecten die betrekking hebben op de handicapthematiek organiseren, verspreiden en verwerken en ervoor zorgen dat deze thematiek in alle oproepen tot projecten van equal.brussels aan bod komt via een intersectionele benadering
- Wetgeving goedkeuren die toelaat de ondersteuning van de verenigingssector te versterken en te bestendigen en op basis daarvan oproepen tot projecten ontwikkelen die toelaten zowel eenmalige projecten op jaarbasis als terugkerende en beproefde projecten en activiteiten op twee- of driejaarlijkse basis te financieren

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Staatssecretaris voor Gelijke Kansen
- Coördinatie: equal.brussels

UITVOERINGSTERMIJN

Jaarlijks vanaf 2022 voor projectoproepen, vanaf 2023 voor wetwijzigingen (ordonnantie en uitvoeringsbesluit).

BUDGET

Jaarlijks vast te stellen in functie van de beschikbare budgetten voor steun aan verenigingen actief op het gebied van gelijke kansen, een minimum van 600.000 euro, waarvan 200.000 euro voor projecten in verband met de sector inzake personen met een handicap (wat overeenkomt met het gemiddelde budget dat elk jaar wordt toegekend).

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Aantal ontvangen aanvragen
- Aantal gesubsidieerde projecten
- Activiteitenverslagen van de ondersteunde projecten
- Ordonnantie en besluit gepubliceerd
- Verdeling van jaarlijkse/ tweejaarlijkse/ driejaarlijkse subsidies

TOELICHTING

De verenigingswereld is een belangrijke pijler in de evolutie naar een meer inclusieve samenleving. De expertise binnen de verenigingen moet zo veel mogelijk worden benut en onder de aandacht worden gebracht. Financiële steun van de overheid is in dit proces dan ook van cruciaal belang.

Momenteel worden de subsidies georganiseerd in de vorm van jaarlijkse projectoproepen om ervoor te zorgen dat via een intersectionele aanpak rekening wordt gehouden met de handicapdimensie.

In 2021 heeft het Gewest een groot aantal projecten gesteund in verband met het thema handicap en toegankelijkheid; 208 projecten werden gesteund door equal.brussels, waarvan 41 specifiek betrekking hadden op dit thema. Ongeveer een derde van de verzoeken betreft activiteiten die elk jaar opnieuw worden georganiseerd.

Het is momenteel noodzakelijk de wetgeving inzake subsidies te wijzigen om de duurzaamheid van de activiteiten van de verenigingssector te garanderen en tegelijkertijd de administratieve procedures die ermee verband houden te vereenvoudigen.

Actie 8: Bevorderen van de implementatie van handistreaming binnen de Brusselse gemeenten

DOELSTELLINGEN

- De implementatie van handistreaming op gemeentelijk niveau vergroten door referentiepersonen inzake handistreaming op te leiden en hun netwerk te beheren
- Oprichting van een adviesraad voor personen met een handicap in alle gemeenten
- Actualisering van de handistreaminggids op lokaal niveau
- Organisatie van "Middagen omtrent Personen met een handicap"
- Publicatie van een gids over toegankelijke speelpleinen voor de gemeenten (zie actie 26)

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Staatssecretaris voor Gelijke Kansen
- Coördinatie: Brussel Plaatselijke Besturen (cel plaatselijke besturen).

UITVOERINGSTERMIJN

Start in 2022 en doorlopende realisatie tot in 2025.

BUDGET

€ 15.000

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Aantal Middagen omtrent Personen met een handicap
- Aantal opgeleide referentiepersonen inzake handistreaming
- Aantal vergaderingen van gemeentelijke adviesraden
- Verspreiding van de nieuwe versie van de handistreaminggids op plaatselijk niveau

TOELICHTING

Op dit moment zijn gemeenten niet wettelijk verplicht om handistreaming toe te passen in het kader van hun bevoegdheden. Niet alle Brusselse gemeenten hebben dan ook een referentiepersoon voor "handistreaming" aangesteld en niet alle gemeenten hebben regelmatig overleg met hun Adviesraad voor Personen met een Handicap.

Het beoogde doel is de rol van de referent voor handistreaming in elke gemeente te definiëren en deze referenten op te leiden tot deskundige contactpersonen voor hun collega's in andere gemeentelijke diensten die te maken krijgen met kwesties op het gebied van toegankelijkheid en handicaps. Deze referenten zullen worden opgeleid over alle kwesties die verband houden met handicap.

De APH's zullen ook door BPB worden opgeleid die hun een uniform operationeel kader zal voorstellen, evenals coördinatievergaderingen en bezoeken ter plaatse. Wanneer de referentiepersonen voor handistreaming worden aangewezen, zullen deze APH's nog nuttiger worden, omdat zij voor deze referenten waardevolle bronnen van informatie en analyse kunnen zijn.

De handistreaminggids zal worden bijgewerkt en een lijst bevatten van de verschillende actoren en soorten hulp waarop gemeenten een beroep kunnen doen. Deze gids is bedoeld als hulpmiddel voor de referentiepersonen inzake handistreaming in gemeenten, voor HR-medewerkers en hun teamverantwoordelijken die mensen met een handicap aanwerven, en voor elke ambtenaar die bij zijn werk rekening moet houden met burgers met een handicap.

Er zullen twee “Middagen omtrent Personen met een handicap” georganiseerd worden om goede praktijken voor te stellen aan alle gemeentelijke vertegenwoordigers en ambtenaren.

Tot slot zal het Gewest uniforme informatie verspreiden om gemeenten aan te moedigen en te ondersteunen om inclusieve speelpleinen aan te leggen, zodat kinderen en jongeren met een handicap kunnen genieten van deze ruimten en momenten van ontspanning (zie actie 26).

HOOFDSTUK 2: HUISVESTING

- Actie 9: Op een transversale manier handistreaming integreren in de verschillende opdrachten van de Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij.
- Actie 10: Goedkeuren van een gemeenschappelijk referentiekader voor aangepaste en aanpasbare huisvesting in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
- Actie 11: Integreren van de gehandicaptenproblematiek in de door de OVM's geboden sociale ondersteuning
- Actie 12: Ondersteunen van de renovatie en aanpassing van woningen door huiseigenaars met een handicap

Inleiding

Een woning zoeken die aangepast is aan de behoeften van een persoon met een handicap, kan een moeizaam traject zijn.

Dit komt onder meer door een tekort aan aangepaste en aanpasbare woningen, het ontbreken van een door het Gewest gecoördineerd kadaster van dergelijke woningen en de moeilijkheden bij de toewijzing van woningen die voldoen aan de behoeften van een persoon met een handicap en zijn gezin.

Actie 9: Op een transversale manier handistreaming integreren in de verschillende opdrachten van de Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij

DOELSTELLINGEN

- Integratie van de handicapdimensie in het beheerscontract tussen de BHGM en de Openbare Vastgoedmaatschappijen (OVM)
- Raadpleging van de sector om het aanbod aan aangepaste huisvesting en de behoeften van mensen met een handicap te evalueren
- Opstelling en publicatie van een kadaster van aangepaste woningen.

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Staatssecretaris bevoegd voor Huisvesting
- Coördinatie: BGHM

UITVOERINGSTERMIJN

December 2023

BUDGET

€ 20.000

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Sluiting van het nieuwe beheerscontract tussen de BGHM en de OVM's
- Opstelling en verspreiding van het kadaster
- Aantal door de huisvestingssector geraadpleegde gespecialiseerde verenigingen

TOELICHTING

Van de huurders van sociale woningen en gezinnen die op een sociale woning wachten, zijn er ook een aantal personen met een handicap. Daarom moeten zowel de BGHM als de OVM's bijzondere aandacht besteden aan hun behoeften, aangezien het zoeken naar een aangepaste woning geen eenvoudig proces is.

Het nieuwe beheerscontract tussen de BGHM en de OVM's zal in de opdrachten van de OVM's een transversale focus op mensen met een handicap omvatten.

De sector zal ook worden geraadpleegd om het probleem van het vinden van een aan PBM's aangepaste woning op te lossen: het inschrijvingsformulier voor de wachtlijst voor een sociale woning zal preciezere vragen bevatten om beter rekening te houden met de realiteit en de behoeften van PBM's op het gebied van huisvesting.

Ten slotte zal op basis van het door de BGHM beheerde kadaster van sociale woningen, dat zal worden bijgewerkt, informatie over aangepaste woningen worden geëxtraheerd en in de vorm van een specifiek kadaster op de website van de BGHM worden gepubliceerd.

Actie 10: Goedkeuren van een gemeenschappelijk referentiekader voor aangepaste en aanpasbare huisvesting in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

DOELSTELLING

Ontwikkeling van gemeenschappelijke criteria voor aangepaste en aanpasbare huisvesting voor alle woningen in het Gewest.

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Staatssecretaris bevoegd voor Huisvesting
- Coördinatie: Brussel Huisvesting

UITVOERINGSTERMIJN

Maart 2023

BUDGET

€ 60.000

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Opmaak en verspreiding van het referentiekader
- Kennispercentage bij het publiek van woningontwerpers

TOELICHTING

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bestaat er nog steeds geen officiële referentie voor het ontwerp van aangepaste woningen of aanpasbare woningen, zodat alle ontwerpers dezelfde normen kunnen gebruiken.

Om dit te verhelpen zal een overheidsopdracht worden gegund aan een consortium van verenigingen die personen met een handicap vertegenwoordigen, om in partnerschap met de gewestelijke actoren op het gebied van huisvesting (Brussel Huisvesting, BGHM, Citydev, Woningfonds, enz.) een reeks criteria op te stellen voor het aanpasbaar of aangepast verklaren van een woning, op basis waarvan de gewestelijke stedenbouwkundige verordeningen zullen worden herzien.

Actie 11: Integreren van de gehandicaptenproblematiek in de door de OVM's geboden sociale ondersteuning

DOELSTELLINGEN

- Bewustmaking van de maatschappelijk assistenten die door de DMBSH (Dienst voor maatschappelijke begeleiding van sociale huurders) gedetacheerd worden omtrent de handicapkwestie binnen de OVM's
- Aanduiding binnen elke OVM van een referentiepersoon voor handistreaming.

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Staatssecretaris bevoegd voor Huisvesting
- Coördinatie: BGHM

UITVOERINGSTERMIJN

Maart 2023

BUDGET

€ 3.000

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Aantal referentiepersonen dat er binnen de OVM's aangeduid en opgeleid werd
- Aantal maatschappelijk assistenten van de OVM's dat aangesteld en opgeleid werd

TOELICHTING

Opleiding en bewustmaking van maatschappelijk werkers binnen de OVM's is van cruciaal belang om ervoor te zorgen dat personen met een handicap worden begeleid en geadviseerd rekening houdend met hun specifieke behoeften.

Een vereniging die actief is op het gebied van handicaps zal worden uitgenodigd op een van de maandelijkse bijeenkomsten van de maatschappelijk werkers van de DMBSH. Tegelijkertijd zal in elk OVM een referent voor handstreaming worden aangewezen, die door de BGHM zal worden opgeleid. Deze referenten zullen ook worden opgeleid over het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap⁵ en de antidiscriminatiewetgeving.

⁵ VN-verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap

Actie 12: Ondersteunen van de renovatie en aanpassing van woningen door huiseigenaars met een handicap

DOELSTELLINGEN

- Voorstellen van specifieke premies voor de inrichting van gebouwen voor eigenaars met een handicap
- Opleiden van de medewerkers van de vzw Homegrade met betrekking tot de premies die in het kader van het Renolution-programma worden toegekend aan personen met een handicap
- Opstelling van een promotiefiche over specifieke steunmaatregelen voor personen met een handicap in het kader van het Renolution-programma
- Vernieuwing of oprichting van partnerschappen om advies te verstrekken over het inrichten van woningen aan aanvragers van de toegankelijkheidspremie van het Renolution-programma.

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Minister belast met Territoriale Ontwikkeling en Stadsvernieuwing
- Coördinatie: urban.brussels

UITVOERINGSTERMIJN

2023

BUDGET

€ 10.318.000

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Invoering van specifieke premies voor de inrichting van gebouwen voor eigenaars met een handicap
- Aantal opgeleide Homegrade-medewerkers
- Opstelling en verspreiding van de promotiefiche over specifieke steunmaatregelen voor personen met een handicap
- Aantal gesloten partnerschappen

TOELICHTING

In het kader van het 'Renolution'-programma, de gewestelijke strategie voor de renovatie van gebouwen, worden alle eigenaars van gebouwen in Brussel bij hun renovatie-inspanningen ondersteund via een belangrijke begeleidingsvoorziening.

In het nieuwe Renolution-programma zal rekening worden gehouden met personen met een handicap. Er zou een eerste premie van € 7.500 voor individuele werken en een tweede premie van hetzelfde bedrag voor gemeenschappelijke werken kunnen worden toegekend.

De adviseurs van Homegrade, die tot taak hebben de burgers gratis bij te staan bij de verbetering van hun woning, zullen worden opgeleid om met name personen met een handicap te helpen, hen te adviseren over de bestaande financiële steunmaatregelen en hen renovatieadvies te geven.

Tegelijkertijd zal een communicatiecampagne worden gevoerd en zal een informatieblad over steun voor personen met een handicap worden opgesteld om hen te informeren over de premies en de modaliteiten voor de indiening van hun aanvraag.

Tot slot zal een partnerschap ontwikkeld worden met ergotherapeuten en inrichtingsadviseurs om gratis advies te verstrekken in de woning van personen met een handicap, met het oog op het uitvoeren van renovaties om hun woning/gebouw toegankelijk te maken.

HOOFDSTUK 3: ZICH VERPLAATSSEN

- Actie 13: Verbeteren van de toegankelijkheid van het openbaar vervoer
- Actie 14: Verbeteren van de kwaliteit van het collectief vervoer voor personen met een handicap
- Actie 15: Verbeteren van het aanbod van aan personen met een handicap aangepast vervoer
- Actie 16: Verbeteren van de mobiliteit van voetgangers en de micromobiliteit voor personen met een handicap
- Actie 17: Zorgen voor de toegankelijkheid van oplaadpunten voor elektrische voertuigen in de openbare ruimte
- Actie 18: Vergemakkelijken van het parkeren voor personen met een handicap
- Actie 19: Verbeteren van de veiligheid van weggebruikers met een handicap

Inleiding

Mobiliteit is niet alleen een essentiële voorwaarde voor sociale en professionele inclusie en autonomie, maar ook voor burgerparticipatie. Personen met een handicap worden echter geconfronteerd met tal van belemmeringen in hun verplaatsingen.

Openbare ruimten, trottoirs en oversteekplaatsen voor voetgangers zijn niet altijd veilig en toegankelijk. Het openbaar vervoer is ook nog onvoldoende toegankelijk om door alle burgers autonoom te worden gebruikt.

De alternatieven (taxi, aangepast vervoer, enz.) moeten vooraf worden gereserveerd en laten geen ruimte voor spontaniteit en autonomie. Ook de beschikbaarheid ervan laat vaak te wensen over.

In het algemeen zijn personen met een handicap nog te vaak afhankelijk van een hulpdienst en moeten zij hun verplaatsing ruim van tevoren voorbereiden.

Ten slotte leidt de ontwikkeling van nieuwe vormen van mobiliteit (deelsteps en deelfietsen, enz.) ook tot nieuwe obstakels, doordat er her en der op de voetpaden micromobiele vervoermiddelen worden achtergelaten die de doorgang hinderen.

Actie 13: Verbeteren van de toegankelijkheid van het openbaar vervoer

DOELSTELLING

Implementatie van het Strategisch Toegankelijkheidsplan (STP).

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Minister van Mobiliteit
- Coördinatie: Brussel Mobiliteit - MIVB

UITVOERINGSTERMIJN

Loopt sinds 2020.

BUDGET

Binnen de bestaande budgetten.

OPVOLGINGSINDICATOREN

Opvolging van het STP wat de aspecten in verband met personen met een handicap betreft.

TOELICHTING

De toegankelijkheid van het openbaar vervoer is van cruciaal belang om personen met een handicap van een autonome mobiliteit te verzekeren. In dit opzicht voert het Brussels Hoofdstedelijk Gewest sinds enkele jaren een samenhangend geheel van acties uit om deze uitdaging aan te gaan, met name het Strategisch Toegankelijkheidsplan (STP) van de MIVB. Dit tienjarenplan is als bijlage toegevoegd aan het openbaardienstcontract van de MIVB (2019-23).

De acties van het STP hebben betrekking op alle diensten van de MIVB en Brussel Mobiliteit. Ze houden verband met infrastructuur, rollend materieel, opleiding van personeel en reizigersinformatie.

Bovendien zijn twee aanvullende acties aan het STP toegevoegd, aangezien zij een essentiële aanvulling daarop vormen: [het programme voor de installatie van de liften in metrostations](#) en het plan voor de renovatie van voetpaden langs gewestwegen.

Op de uitvoering van het STP wordt nauwlettend toegezien door de Taskforce Toegankelijkheid. Deze brengt drie keer per jaar de directies van Brussel Mobiliteit en de MIVB, het kabinet van de minister van Mobiliteit en vertegenwoordigers van de gebruikers bijeen.

De MIVB heeft intern een groep van 14 referenten inzake toegankelijkheid opgericht rond de accessibility manager. Naast hun basisfuncties dragen deze mensen de bewustmakingsboodschappen uit en coördineren zij de acties die binnen hun diensten moeten worden uitgevoerd. De facto brengen zij het concept van handistreaming in hun afdelingen. Het is de bedoeling dat de verbintenissen inzake toegankelijkheid in de volgende beheersovereenkomst van de MIVB zullen worden versterkt.

Actie 14: Verbeteren van de kwaliteit van het collectief vervoer voor personen met een handicap

DOELSTELLINGEN

- Vaststellen van de criteria voor het collectief vervoer van personen met een handicap en de exploitatievoorwaarden ervan
- Bestuderen van de mogelijkheid om busstroken te laten gebruiken door het collectief vervoer van personen met een handicap
- Bepalen van de parkeerregels voor het collectief vervoer van personen met een handicap
- Versterken van de samenwerking en het overleg met de COCOF en de VGC om de vervoersdienst naar het buitengewoon onderwijs te verbeteren

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Minister van Mobiliteit
- Coördinatie: Brussel Mobiliteit - MIVB

UITVOERINGSTERMIJN

Eind 2023

BUDGET

Binnen de bestaande budgetten.

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Aantal parkeerreglementen dat in de controlemodaliteiten rekening houdt met de handicapdimensie
- Conclusies van de studie over het gebruik van busstroken

TOELICHTING

Het collectief vervoer voor personen met een handicap (of aangepast vervoer) biedt niet altijd een optimale dienstverlening in die zin dat de exploitatieomstandigheden vaak moeilijk zijn.

Er zullen objectieve criteria worden vastgesteld voor het collectief vervoer van personen met een handicap. Op basis van deze definitie zou kunnen worden overwogen om deze sector gebruik te laten maken van busstroken, en om deze sector bepaalde vrijstellingen voor parkeerretributies te geven.

Door gebruik te maken van busstroken, kan de tijd die personen met een handicap in deze voertuigen moeten doorbrengen, worden ingekort. Dit vereist een wijziging van het verkeersreglement om het vervoer van personen met een handicap toegang te geven tot de busstroken.

Wat het parkeren betreft, beschikken personen met een handicap over een kaart, maar in de praktijk is het niet altijd mogelijk gebruikers te vragen hun kaart systematisch aan de voorruit te plaatsen.

Het is van belang het de vervoerders gemakkelijker te maken hun rechten te doen gelden, hetzij door te voorzien in specifieke regelgeving voor de sector, hetzij door controleprocedures vast te stellen waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke kenmerken van de sector. Ook de parkeercontroles met behulp van scancars zullen worden herzien om de controle van de voertuigen van personen met een parkeerkaart voor personen met een handicap erin op te nemen (zie actie 18).

In overleg met Brussel Mobiliteit, de MIVB, de COCOF en de VGC zullen tal van manieren worden voorgesteld om de vervoersdienst naar het buitengewoon onderwijs te verbeteren.

Actie 15: Verbeteren van het aanbod van aan personen met een handicap aangepast vervoer

DOELSTELLINGEN

- Aanmaak van een subcategorie voor PBM's in het Taxiplan
- Ontwikkeling van de activiteit van de PBM-voertuigen
- Versterking van de controle op de terbeschikkingstelling van aangepaste voertuigen voor PBM's

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Minister-President belast met het taxibeleid
- Coördinatie: Brussel Mobiliteit

UITVOERINGSTERMIJN

2023

BUDGET

Binnen de bestaande budgetten.

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Integratie van de handicapdimensie in het Taxiplan
- Vergroting van het aanbod aan aangepaste voertuigen

TOELICHTING

Het 'Good Move'-plan wil de kwaliteit van de taxidienstverlening verbeteren door deze aan te passen aan de behoeften van de gebruikers, met name door meer taxi's in te zetten die zijn aangepast aan personen met een handicap, en door de opleiding van dienstverleners te verbeteren om te zorgen voor een gepaste omgang met personen met een handicap.

In het kader van het Taxiplan zal worden voorzien in een subcategorie van taxi's die aangepast zijn aan personen met een handicap.

Deze subcategorie, die reeds bestaat op basis van de ordonnantie van 27 april 1995, zal opnieuw worden gedefinieerd, maar ook worden uitgebreid wat het aanbod betreft en de verlenging van de exploitatieduur van de voertuigen zal worden gewaarborgd. Sinds 22 oktober 2022 is het aantal vergunningen voor taxi's voor personen met beperkte mobiliteit opgetrokken tot 200. Dat schept de mogelijkheid om het aanbod van voertuigen die speciaal voor deze doelgroep zijn uitgerust, met 100 eenheden te verhogen.

Om het gebruik van dit type voertuig aan te moedigen, voorzien de besluiten in de volgende twee maatregelen: Taxi's met een PMB-vergunning mogen 8 jaar rondrijden in plaats van 7 jaar zoals bij andere voertuigen, en de omschakeling naar de "algehele nuluitstoot" zal vanaf 1 januari 2025 geen betrekking hebben op de vergunningen voor PBM-taxi's.

Ook zal het in het taxiplan vooropgestelde exploitatiesysteem erop gericht zijn het beoogde publiek tijdens een rit te bepalen teneinde te voldoen aan de eisen in verband met de specificiteit van het vervoerde publiek in het kader van PBM-taxiritten.

Actie 16: Verbeteren van de mobiliteit van voetgangers en de micromobiliteit voor personen met een handicap

DOELSTELLINGEN

- Meer controle op het parkeren van micromobiele vervoermiddelen op voetpaden
- Verbetering van de procedures voor het signaleren van klachten over rommel op voetpaden en in openbare ruimten en verzekering van een effectieve opvolging ervan
- Gebruikers en beheerders van deelvoertuigen bewust maken van de situatie van personen met een handicap en de veiligheid op voetpaden
- De mogelijkheid onderzoeken om de snelheid van steps in voetgangerszones te beperken

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Minister van Mobiliteit
- Coördinatie: Brussel Mobiliteit

UITVOERINGSTERMIJN

2023

BUDGET

Binnen de bestaande budgetten.

OPVOLGINGSINDICATOREN

Vaststelling van een opvolgingsprocedure voor de meldingen in verband micromobiliteitsverbintenissen en een procedure voor de controle van de openbare ruimten.

TOELICHTING

De voorbije jaren zijn de micromobiele deelvoertuigen sterk in opmars in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Er zijn duizende deelsteps, elektrische deelfietsen en deelscooters in omloop.

Als deze vervoermiddelen niet op de juiste manier geparkeerd staan, wordt de openbare ruimte onoverzichtelijk en worden voetgangers en in het bijzonder personen met een beperkte mobiliteit gehinderd.

De actie is erop gericht deze belemmeringen te beperken, binnen een redelijke termijn gevolg te geven aan controles en klachten en boetes op te leggen. Er wordt ook een reglementair kader ontwikkeld om deze micromobiliteit te organiseren en voor gepaste parkeergelegenheid te zorgen.

Actie 17: Zorgen voor de toegankelijkheid van oplaadpunten voor elektrische voertuigen in de openbare ruimte

DOELSTELLINGEN

- Criteria vaststellen om bij de installatie van oplaadpunten in de openbare ruimte een maximale toegankelijkheid ervan te waarborgen
- Criteria bepalen voor de toegankelijkheid van oplaadpunten die in het bestek moeten worden opgenomen
- Integratie in de GSV van toegankelijkheidscriteria voor oplaadpunten en de plaatsing ervan in de openbare ruimte
- De toegankelijkheid van de paden langs de oplaadpunten garanderen in het kader van de grootschalige invoering die vanaf 2024 is gepland
- De enorme toename van particuliere laadkabels op de voetpaden beperken

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: de Minister van Mobiliteit, de Minister van Leefmilieu, de Staatssecretaris voor Stedenbouw.
- Coördinatoren: Brussel Mobiliteit, Brussel Leefmilieu, Urban.brussels

UITVOERINGSTERMIJN

Midden 2023

BUDGET

Binnen de bestaande budgetten.

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Aantal bestekken waarin de handicapdimensie is geïntegreerd
- Aanpassingen aangebracht in de GSV
- Getroffen bewustmakingsmaatregelen

TOELICHTING

Om de ecologische transitie te ondersteunen, heeft de Regering de noodzaak vastgesteld om tegen 2035 11.000 oplaadpunten voor elektrische auto's langs de openbare weg en in (semi-)openbare parkeergarages te installeren.

Voetpaden in de omgeving van de laadpunten moeten toegankelijk blijven voor personen met beperkte mobiliteit en de paaltjes zelf moeten toegankelijk zijn voor alle personen met een handicap.

In overleg met de gebruikersverenigingen zullen criteria worden vastgesteld om een optimale toegankelijkheid van de paaltjes zelf en van de voetgangersroutes waarlangs ze worden geplaatst, te garanderen.

Deze criteria zullen worden opgenomen in de bestekken voor de aankoop van het materieel (hoogte van de contactdozen, lengte van de kabels, enz.). Deze elementen zullen vervolgens in de GSV worden geïntegreerd om ervoor te zorgen dat in de openbare ruimte geïnstalleerde oplaadpunten voor iedereen toegankelijk zijn en dat hun inplanting de toegankelijkheid van de trottoirs waarlangs zij worden geplaatst niet beperkt.

Ten slotte zullen passende maatregelen worden vastgesteld om de wildgroei van particuliere laadkabels op het trottoir te beperken (bewustmaking, sancties, integratie van een specifieke categorie in Fix My Street, enz.).

Actie 18: Vergemakkelijken van het parkeren voor personen met een handicap

DOELSTELLINGEN

- Uitvoering van het door het parkeeragentschap opgestelde actieprogramma voor de opname van voor gehandicapten gereserveerde parkeerkaarten in het kader van de parkeercontrole door scancar
- Toevertrouwen aan het Parkeeragentschap van de controle op het parkeren op voorbehouden plaatsen
- Handhaving van het aantal plaatsen dat voorbehouden is voor personen met een handicap
- De toegankelijkheid voor PBM's garanderen van de parkeerautomaten die door parking.brussels beheerd worden

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Minister van Mobiliteit
- Coördinatie: Brussel Mobiliteit, Parkeeragentschap

UITVOERINGSTERMIJN

Midden 2023

BUDGET

€ 528.000

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Handhaving van het aantal voorbehouden plaatsen
- Daadwerkelijk geïmplementeerde oplossing in verband met de scancarcontrole
- Doeltreffendheid van de parkeercontrole op de voorbehouden plaatsen

TOELICHTING

Personen met een handicap zijn vaak gedwongen een auto te gebruiken om zich te verplaatsen. In dit verband stuiten zij op twee steeds terugkerende valkuilen: sinds de invoering van de scancar in verschillende gemeenten ontvangen zij onverschuldigde parkeerretributies wanneer zij in gereguleerde zones parkeren, hoewel zij het recht hebben daar gratis te parkeren. Anderzijds zien zij regelmatig dat de voor hen gereserveerde plaatsen onrechtmatig ingenomen zijn.

Er worden verschillende oplossingen overwogen om het probleem van de scancarcontroles op te lossen, zoals: de ontwikkeling van een toepassing om een gereserveerde parkeerkaart dagelijks aan een nieuwe nummerplaat te koppelen, de invoering van een specifieke knop op de parkeermeters, of een versnelde follow-up van klachten in verband met een parkeerkaart voor personen met een handicap.

De controle op het parkeren op voorbehouden plaatsen blijft de verantwoordelijkheid van de politie. Het parket van Brussel blijft volledig bevoegd voor de desbetreffende overtredingen. Daarom zullen Brussel Mobiliteit en het Parkeeragentschap samen met het Brusselse parket de mogelijkheid bestuderen om de bevoegdheden op dit gebied over te dragen.

Het aantal beschikbare plaatsen voor de 23.000 houders van een kaart voor voorbehouden parkeerplaatsen zal in het kader van de hervormingen en projecten in verband met de ontwikkeling van het Brussels grondgebied op 5.000 gehandhaafd blijven. Ten slotte zullen de door het Parkeeragentschap beheerde betaalautomaten worden aangepast om ze toegankelijk te maken voor personen met beperkte mobiliteit. Er zal ook worden bekeken of er een openbaar platform kan worden opgezet waarop parkeerplaatsen voor personen met een handicap en de mate van toegankelijkheid ervan worden vermeld.

Actie 19: Verbeteren van de veiligheid van weggebruikers met een handicap

DOELSTELLING

Uitvoering van het Gewestelijk Actieplan Verkeersveiligheid 2021-2030, met bijzondere aandacht voor personen met een handicap.

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Minister van Mobiliteit
- Coördinatie: Brussel Mobiliteit

UITVOERINGSTERMIJN

2022

BUDGET

Binnen de bestaande budgetten.

OPVOLGINGSINDICATOREN

Uitvoering van actie 19 van het verkeersveiligheidsplan.

TOELICHTING

Voor personen met een handicap is verkeersveiligheid een belangrijke uitdaging. Tekortkomingen in de toegankelijkheid van de infrastructuur kunnen namelijk leiden tot gevaarlijke situaties en zelfs ongevallen.

De laatste jaren is er aanzienlijke vooruitgang geboekt op het gebied van verkeersveiligheid: het aantal doden en zwaargewonden is met ongeveer 30% gedaald en de situatie in tal van ongevalgevoelige zones werd verbeterd.

Niettemin is het van essentieel belang de inspanningen voort te zetten om de doelstelling "nul doden en zwaargewonden" tegen 2030 te verwezenlijken. In die optiek heeft de Regering in december 2021 een Gewestelijk Actieplan Verkeersveiligheid 2021-2030 goedgekeurd.

Actie 19 van het actieplan verkeersveiligheid heeft betrekking op de veiligheid van oversteekplaatsen en kruispunten voor voetgangers en fietsers en er zal een planning voor een duurzame beveiliging worden opgesteld. In het algemeen en systematisch worden maatregelen om oversteekplaatsen voor voetgangers veilig te maken, gekoppeld aan het toegankelijk maken ervan, telkens wanneer dat technisch mogelijk is.

HOOFDSTUK 4: DE STAD EN HAAR OMGEVING

- Actie 20: Ontwikkelen van toegankelijke stedelijke inrichtingen
- Actie 21: Het voor stedenbouw verantwoordelijke personeel opleiden rond toegankelijkheid
- Actie 22: Aanprijzen van de voorbeeldfunctie inzake toegankelijkheid van openbare gebouwen
- Actie 23: Uitvoeren van een stand van zaken naar de toegankelijkheid van openbare gebouwen
- Actie 24: In acht nemen van de toegankelijkheidsdimensie in de EFRO-projecten
- Actie 25: Verzekeren van de toegankelijkheid en de veiligheid van de openbare ruimte tijdens de werkzaamheden
- Actie 26: Verbeteren van de toegankelijkheid van groene ruimten voor personen met een handicap
- Actie 27: Verbeteren van de toegankelijkheid van gemeentelijke sportinfrastructuren
- Actie 28: Verbeteren van de toegankelijkheid van openbare vuilnisbakken
- Actie 29: Vestigen van de aandacht van Brusselse gebruikers met een handicap op het gebruik van de 112-applicatie
- Actie 30: Sensibiliseren van de diensten van de DBDMH die in contact komen met personen met een handicap

Inleiding

Gebouwen, parken en openbare ruimten zijn nog steeds niet toegankelijk genoeg voor personen met een handicap. De toegang tot de goederen, diensten, activiteiten en evenementen die er plaatsvinden, is voor deze mensen dan ook ernstig beperkt.

De huidige normen, wetgeving en praktijken zijn nog niet voldoende bindend om deze toegang voor iedereen te garanderen.

De opleiding van ontwerpers en ambtenaren die belast zijn met het ontwerpen van openbare ruimten is eveneens een belangrijke hefboom voor het bereiken van aanzienlijke verbeteringen in de toegankelijkheid van openbare gebouwen en ruimten.

Actie 20: Ontwikkelen van toegankelijke stedelijke inrichtingen

DOELSTELLINGEN

- Systematische integratie van inclusiebeginselen en -criteria voor mensen met een handicap in regelgevingsdocumenten die worden ontwikkeld of gewijzigd
- Verificatie en controle van het vereiste oog voor inclusiviteit van ontwikkelingsprojecten bij de afgifte van vergunningen en tijdens de uitvoering ervan

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Staatssecretaris belast met Stedenbouw
- Coördinator: urban.brussels

UITVOERINGSTERMIJN

2022

BUDGET

- € 214.000
- € 17.625 voor de audit
- € 2.405 voor het handboek

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Aantal aangevraagde en uitgevoerde toegankelijkheidsaudits
- Integratie van de toegankelijkheid in het "Handboek van de openbare ruimten"

TOELICHTING

Om de toegankelijkheid van gebouwen en open ruimten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te verbeteren, is het van essentieel belang dat de wet- en regelgeving voorziet in toegankelijkheidsnormen voor alle personen met een handicap en deze ook oplegt.

De actie is erop gericht de toegankelijkheid voor iedereen te integreren in elk van de thema's van de GSV en het 'Good Living'-plan. Inclusieve openbare ruimten zullen worden gepromoot in het "Handboek van de openbare ruimten" om de verplaatsing van personen met een beperkte mobiliteit te vergemakkelijken.

Het advies van de erkende controleurs zal worden geïntegreerd in de behandeling van de vergunningsaanvraag en in een controlesysteem voor de afgifte van stedenbouwkundige vergunningen op basis van een systeem dat vergelijkbaar is met de DBDMH-procedure.

De inclusieve aanpak zal systematisch worden gewaarborgd bij het verlenen van bouwvergunningen door de opvolging en de integratie van het advies van Access & Go. Tijdens de bezoeken zal een in toegankelijkheid gespecialiseerd adviseur aanwezig zijn om de stedenbouwkundig controleur bij te staan en erop toe te zien dat de toegankelijkheidsregels strikt worden nageleefd.

Er wordt bovendien voorzien in volgende bepaling in het ontwerp van de nieuwe GSV: “de inrichting van de openbare open ruimte is inclusief en aangepast aan de behoeften van alle personen”.

Actie 21: Het voor stedenbouw verantwoordelijke personeel opleiden rond toegankelijkheid

DOELSTELLING

De "inclusieve" aanpak versterken door een opleiding in handistreaming te verstrekken aan het personeel dat in contact staat met architecten en projecteigenaars

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: de Staatssecretaris bevoegd voor Stedenbouw
- Coördinatie: Urban.brussels

UITVOERINGSTERMIJN

In het kader van de volgende cyclus van opleidingen binnen urban.brussels.

BUDGET

€ 50.000

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Aantal opgeleide personeelsleden van Urban.brussels
- Aantal georganiseerde interne opleidingen

TOELICHTING

Het personeel van Urban staat voortdurend in contact met projectdragers en architecten. Het is dus belangrijk dat het personeel zich bewust is van de toegankelijkheidsproblematiek en opgeleid is om geschikte reflexen te hebben op het gebied van toegankelijkheid, met name bij het toezicht op aanvragen voor bouwvergunningen.

Om aan deze uitdaging tegemoet te komen, zal het thema Inclusiviteit & Toegankelijkheid ook worden geïntegreerd in de modules van het ULB-certificaat en het ULB/VUB-erfgoedcertificaat. Er zullen ook 'Urban Lunch'-conferenties worden gehouden over de verschillende soorten handicaps en hun specifieke behoeften op het gebied van inrichting.

Actie 22: Aanprijzen van de voorbeeldfunctie inzake toegankelijkheid van openbare gebouwen

DOELSTELLING

Begeleiding van de wedstrijd "voorbeeldgebouw" met het oog op het verzekeren van een universele toegankelijkheid

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: de Staatssecretaris bevoegd voor Stedenbouw
- Coördinatie: BMA, aanbestedende overheden en toegankelijkheidspartners

UITVOERINGSTERMIJN

Lopende voor de editie van 2022 (die in februari begon).

BUDGET

Binnen de bestaande budgetten.

OPVOLGINGSINDICATOREN

Aantal als "voorbeeldgebouw" gelabelde gebouwen die rekening houden met de universele toegankelijkheid

TOELICHTING

Wat de toegankelijkheid betreft, verwijzen de architectuurwedstrijden naar de geldende voorschriften en normen. De geformuleerde antwoorden laten echter niet altijd een optimale inclusie toe. Het doel van de 'be exemplary'-wedstrijd is om de ambities op het gebied van toegankelijkheid zo vroeg mogelijk te definiëren en deze gedurende de ontwikkeling van een project te handhaven en te verifiëren.

De wedstrijd zal beginnen met het identificeren van de projecten met een programma dat relevant is voor toegankelijkheid. De BMA zal contact opnemen met de bouwheren om te informeren naar hun motivatie om hun project op te nemen in een voorbeelddynamiek op het vlak van universele toegankelijkheid.

De toegankelijkheidspartner zal helpen bij het bepalen van het meest geschikte project uit het oogpunt van de toegankelijkheid. Ten slotte zal de toegankelijkheidspartner het project blijven begeleiden eenmaal de vergunning is verkregen.

Actie 23: Uitvoeren van een stand van zaken naar de toegankelijkheid van openbare gebouwen

DOELSTELLINGEN

- Een onderzoek uitvoeren naar de toegankelijkheid van de gewestelijke gebouwen die openstaan voor het publiek, en van de gebouwen die door de gewestelijke overheden worden gehuurd voor openbaar gebruik
- Het zichtbaar communiceren van de mate van toegankelijkheid van gebouwen

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Minister-president belast met stadsvernieuwing en territoriale ontwikkeling
- Coördinatie: Brussels Facilities

UITVOERINGSTERMIJN

2027

BUDGET

Binnen de bestaande budgetten.

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Opstelling van het evaluatierooster
- Aantal gecontroleerde gebouwen
- Aantal getoonde en meegedeelde roosters

TOELICHTING

Nieuwe of gerenoveerde gebouwen zijn onderworpen aan de stedenbouwkundige voorschriften (GSV), en moeten dus voor iedereen toegankelijk zijn. Vele daarvan zijn echter oud en daarom niet of slechts gedeeltelijk toegankelijk voor personen met een handicap.

Het verstrekken van uitgebreide informatie over de mate van toegankelijkheid van gebouwen kan personen met een handicap helpen bij de voorbereiding van hun verplaatsing. Er zal een analyserooster voor het controleren van de toegankelijkheid van gebouwen worden opgesteld, samen met een lijst van te controleren gebouwen. Het personeel dat de audit zal uitvoeren, zal worden opgeleid door een erkende deskundige.

Na afloop van de audits zal een verslag worden opgesteld met een evaluatie van de toegankelijkheid van de Brusselse gewestelijke gebouwen. De Directie Facilities zal nagaan of het mogelijk is de toegankelijkheidsbarometer Access-i te gebruiken om te zorgen voor betere informatieverstrekking.

Na de opmaak van de stand van zaken zal aan bezoekers en gebruikers informatie worden verstrekt over de mate van toegankelijkheid van elk gecontroleerd gebouw, in functie van de verschillende soorten handicaps (visueel, verstandelijk, auditief, motorisch, enz.).

Actie 24: In acht nemen van de toegankelijkheidsdimensie in de EFRO-projecten

DOELSTELLINGEN

- Meer rekening houden met de handicap- en toegankelijkheidsdimensie in de transversale criteria bij de projectoproepen van het EFRO-fonds
- Vertalen van de handistreaming in de specifieke prioriteiten en doelstellingen van de programmering 2021-2027

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Minister-president belast met stadsvernieuwing en territoriale ontwikkeling
- Coördinatie: Brussels International – EFRO-directie

UITVOERINGSTERMIJN

Tijdens de hele uitvoering van de huidige programmering.

BUDGET

Binnen de bestaande budgetten.

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Aantal EFRO-projecten geanalyseerd vanuit het oogpunt van handicaps
- Aantal geselecteerde EFRO-projecten dat de handicapdimensie omvat

TOELICHTING

Het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) is de financiële hefboom van de Europese Unie voor haar cohesie- en regionale ontwikkelingsbeleid.

In de geest van de Brusselse ordonnantie Handistreaming zal in de nieuwe projectoproepen van het EFRO-fonds die door Brussels International worden gelanceerd, op meer vrijwillige basis de analyse worden opgenomen die tot doel heeft de impact van het project op personen met een handicap te beoordelen.

Voor infrastructuurprojecten zullen de begunstigen worden doorverwezen naar erkende toegankelijkheidsadviesdiensten voor ondersteuning bij het waarborgen van de toegankelijkheid van de projecten. De programmering voor 2021-2027 omvat een aantal specifieke prioriteiten en doelstellingen, waarvan sommige relevant kunnen zijn voor handicaps. Bijvoorbeeld een betere digitale toegankelijkheid, de ontwikkeling van toegankelijke groene ruimten of woningen die zijn aangepast voor mensen met beperkte mobiliteit.

Actie 25: Verzekeren van de toegankelijkheid en de veiligheid van de openbare ruimte tijdens de werkzaamheden

DOELSTELLINGEN

- Implementeren van een doeltreffende controle op de signalisatie, de veiligheid en de toegankelijkheid van bouwplaatsen in de openbare ruimte
- Versterken van het bewustzijn van de toegankelijkheid van de bouwplaatsen in de verschillende opleidingsmodules van de Directie Coördinatie van de bouwplaatsen
- Integreeren in Fix My Street van de mogelijkheid om problemen met signalisatie en veiligheid op bouwplaatsen te melden
- Implementeren van procedures om de kwaliteit van het gebruik van de voetpaden te garanderen na een nutsvoorziening te zijn gepasseerd

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Minister van Mobiliteit
- Coördinatie: Brussel Mobiliteit

UITVOERINGSTERMIJN

- Wijziging van de bouwplaatsordonnantie in het derde kwartaal van 2022
- Wijziging van de toepassing "Fix my street" in het tweede kwartaal van 2022
- Oprichting van de Directie Coördinatie van de Bouwplaatsen in de loop van het jaar 2022

BUDGET

Binnen de bestaande budgetten.

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Wijziging van de bouwplaatsordonnantie
- Integratie van een nieuwe signaleercategorie in Fix My Street

TOELICHTING

Bouwplaatsen vormen obstakels op het pad van personen met beperkte mobiliteit. Deze bouwplaatsen zijn gevaarlijk en moeten veilig worden gemaakt om ervoor te zorgen dat niets van het verkeer van voetgangers en fietsers erdoor belemmerd wordt.

De ordonnantie inzake bouwplaatsen heeft tot doel de controleprocedures te verbeteren om de toegankelijkheid en de veiligheid van personen met beperkte mobiliteit rond bouwplaatsen te waarborgen. De Directie Coördinatie van de Bouwplaatsen zal bewust worden gemaakt inzake handicaps en toegankelijkheidsproblemen bij bouwplaatsen, met name door middel van rollenspelen.

Bovendien zal een categorie voor bouwplaatsen worden geïntegreerd in de 'Fix my Street'-applicatie om veiligheidsproblemen te signaleren.

Het komt ook vaak voor dat mensen het trottoir dichtmaken en de kwaliteit van de verharding verwaarlozen, waardoor een trottoir in slechte staat achterblijft, wat moeilijkheden veroorzaakt voor mensen met een beperkte mobiliteit. De ordonnantie inzake wegen zal de controles op bouwplaatsen verscherpen en er kunnen boetes worden opgelegd.

Actie 26: Verbeteren van de toegankelijkheid van groene ruimten voor personen met een handicap

DOELSTELLINGEN

- Opleiding van parkwachters en bosopzichters in verband met de handicapdimensie en de verschillende soorten handicaps
- Inventariseren van het aantal parken dat toegankelijk is voor personen met een handicap
- Voorzien van een begeleiding door een bureau gespecialiseerd in toegankelijkheid bij het ontwerp en de wijzigingen van de projecten
- Publiceren van een gids over toegankelijke speelpleinen voor de gemeenten

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde ministers: Minister van Leefmilieu en Staatssecretaris voor Gelijke Kansen
- Coördinatoren: Leefmilieu Brussel, Brussel Plaatselijke Besturen (cel plaatselijke besturen) voor de doelstelling "toegankelijke speelpleinen"

UITVOERINGSTERMIJN

Eind 2024

BUDGET

- € 35.000
- € 12.000 voor de gids over inclusieve speelpleinen (BPB)

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Aantal opgeleide medewerkers
- Aantal projecten waarin rekening is gehouden met de handicapdimensie en de toegankelijkheid
- Opmaak en verspreiding van het referentiekader voor toegankelijkheid

TOELICHTING

De toegankelijkheid van parken voor personen met een handicap verschilt van park tot park, evenals de faciliteiten die worden geboden om de toegang voor personen met een handicap te vergemakkelijken. De Covid-crisis heeft echter aangetoond hoe belangrijk de behoefte aan een groene ruimte in de buurt is voor iedereen, ook natuurlijk voor mensen met een handicap. Voorlichting over de toegankelijkheid van de parken is dan ook van essentieel belang om uitstapjes te plannen en ervoor te zorgen dat de bezochte parken toegankelijk zijn.

Daarom zullen parkwachters en boswachters worden opgeleid rond de handicapdimensie. Met de opleiding van de conciërges worden meerdere doelstellingen nagestreefd: in de eerste plaats de handicap demystificeren, het begrip van het personeel van Leefmilieu Brussel voor deze problematiek vergroten, maar vooral het onthaal van personen met een handicap in de groene ruimten verbeteren.

De tweede doelstelling van deze actie is de invoering van een referentiesysteem voor de toegankelijkheid van de parken, dat duidelijke informatie verschaft over de toegankelijkheid van de parken die door Leefmilieu Brussel worden beheerd en dat deze informatie zo goed mogelijk communiceert. Ook parkwachters zullen deze gids kunnen gebruiken en zo kunnen deelnemen aan het toegankelijkheidsonderzoek.

Een andere doelstelling is een beroep te doen op een adviesbureau voor de gehele procedure voor het ontwerpen van een groene ruimte, waardoor het mogelijk wordt de toegankelijkheid in elke fase te integreren.

Ten slotte is de laatste doelstelling dat het Gewest uniforme informatie verspreidt om gemeenten aan te moedigen inclusieve speelplaatsen aan te leggen, zodat kinderen en jongeren met een handicap kunnen genieten van deze ruimten en momenten van ontspanning. De opstelling van deze gids zal worden aangestuurd door Brussel Plaatselijke Besturen (cel plaatselijke besturen).

Actie 27: Verbeteren van de toegankelijkheid van gemeentelijke sportinfrastructuren

DOELSTELLINGEN

- Toevoeging van een criterium inzake de toegankelijkheid van de infrastructuur voor personen met beperkte mobiliteit in het kader van de Driejarige Ontwikkelingsdotatie
- Toevoeging van een toegankelijkheids criterium aan de volgende projectoproep 'PTIS'

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: de Minister bevoegd voor sportinfrastructuur
- Coördinatie: Brussel Plaatselijke Besturen

UITVOERINGSTERMIJN

2024

BUDGET

- € 750.000 voor de driejarige Ontwikkelingsdotatie (algemeen bedrag)
- € 43 miljoen voor de projectoproep van het driejarig Investeringsplan (algemeen bedrag)

OPVOLGINGSINDICATOREN

Aantal financieel gesteunde projecten die rekening houden met de toegankelijkheidsdimensie

TOELICHTING

Een enveloppe voor projecten ter verbetering van de toegankelijkheid van de gemeentelijke infrastructuur voor personen met beperkte mobiliteit zal worden toegevoegd aan de prioriteitscriteria voor de selectie van projecten in verband met de Driejarige Dotatie. De kredieten zullen alleen worden toegekend aan gemeenten die zich ertoe verbinden de toegankelijkheid van de infrastructuur voor personen met een handicap te ontwikkelen.

Toegankelijkheid zal een van de selectiecriteria zijn voor de projectoproep in het kader van het Driejarig investeringsplan. Het toegankelijkheidspercentage zal ook een invloed hebben op de toegekende subsidies.

Actie 28: Verbeteren van de toegankelijkheid van openbare vuilnisbakken

DOELSTELLING

Opstellen van een actieplan om het bestand van openbare vuilnisbakken langs de openbare wegen te optimaliseren, rekening houdend met de handicapdimensie

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: de Minister bevoegd voor Netheid
- Coördinatie: Net Brussel

UITVOERINGSTERMIJN

December 2023.

BUDGET

€ 100.000 voor de uitvoering van de studie op basis waarvan het actieplan zal worden opgesteld

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Identificatie van de soorten infrastructuur
- Identificatie van de voor- en nadelen van de verschillende geïdentificeerde structuren
- Identificatie van de behoeften volgens de typologie van de plaatsen
- Identificatie van de behoeften van mensen met een handicap en beperkte mobiliteit
- Voorstel van concrete acties en aanbevelingen (aantal)
- Actieplan op basis van de resultaten van de studie
- Opstellen van een norm voor toegankelijke afvalbakken en/of afvaleilanden
- Operationele aanbevelingen voor investeringen

TOELICHTING

Er zal een studie worden gestart om na te gaan of de openbare vuilnisbakken voldoen aan de behoeften van alle burgers en de afvalbeheerdiensten.

In deze studie zullen de openbare vuilnisbakken in het gewest worden geïnventariseerd en zullen de sterke en zwakke punten ervan worden beoordeeld in relatie tot de verschillende soorten locaties. In de studie zullen ook aanbevelingen worden gedaan en zal er een actieplan worden opgesteld om de doeltreffendheid en de toegankelijkheid van de vuilnisbakken te verbeteren in overeenstemming met de reële behoeften van de burgers, het netheidspersoneel en de strategische doelstellingen van het Gewest.

Actie 29: Vestigen van de aandacht van Brusselse gebruikers met een handicap op het gebruik van de 112-applicatie

DOELSTELLING

Lanceren van een communicatiecampagne om bekendheid te geven aan de 112-applicatie

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: de Staatssecretaris bevoegd voor Brandbestrijding.
- Coördinatie: DBDMH

UITVOERINGSTERMIJN

Van januari 2023 tot juni 2023.

BUDGET

€ 60.000

OPVOLGINGSINDICATOREN

Lancering van de campagne en onderzoek naar de impact ervan op dit doelpubliek.

TOELICHTING

Voor personen met een handicap, en met name voor doven en slechthorenden, is het niet gemakkelijk, zo niet onmogelijk, om telefonisch een nooddienst te bellen. Daarom is het absoluut noodzakelijk hen alternatieven aan te reiken.

Met de 112-applicatie op een smartphone kunnen burgers rechtstreeks bellen naar de politie of brandweer en ambulancediensten. Deze toepassing maakt het ook mogelijk om, via een chat, een gesprek te voeren tussen doven en/of slechthorenden en 112-callcenters.

Er zal een nieuwe communicatiecampagne worden gelanceerd om het frequenter gebruik van deze applicatie door slechthorenden aan te moedigen.

Actie 30: Sensibiliseren van de diensten van de DBDMH die in contact komen met personen met een handicap

DOELSTELLINGEN

- Het personeel van de DBDMH in staat stellen adequater op te treden ten aanzien van personen met een handicap
- Bewustmaking en voorlichting van het operationele personeel over het gebruik van de European Disability card

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: de Staatssecretaris bevoegd voor Brandbestrijding.
- Coördinatie: DBDMH

UITVOERINGSTERMIJN

2024

BUDGET

€ 50.000

OPVOLGINGSINDICATOREN

Aantal opgeleide medewerkers.

TOELICHTING

De verschillende diensten van de DBDMH moeten zo goed mogelijk kunnen inspelen op de behoeften van personen met een handicap.

De DBDMH zal een sensibiliseringsmodule rond toegankelijkheid en handicaps aanbieden aan een vijftigtal operationele en administratieve personeelsleden die in contact staan met burgers met een handicap. In de opleiding zullen psychische gezondheidsproblemen, verstandelijke beperkingen en autismspectrumstoornissen aan bod komen.

De European Disability Card wordt uitgereikt door handicaperkenningsorganisaties op federaal en/of gewestelijk niveau, maar heeft tot dusver weinig praktische toepassingen (afgezien van kortingen voor de toegang tot musea).

De kaart zal worden voorzien van aanvullende informatie over de gezondheidstoestand van de drager, die nuttige inlichtingen kan verschaffen voor brandweerlieden die medische noodhulp en brandbestrijdingsopdrachten uitvoeren. Dit soort voor EHBO'ers toegankelijke informatie zou een passender reactie mogelijk maken tijdens een operationele interventie van de DBDMH.

HOOFDSTUK 5: LEVEN IN DE MAATSCHAPPIJ

- Actie 31: Bevorderen van de inschakeling van personen met een handicap op de arbeidsmarkt
- Actie 32: Zorgen voor een inclusieve aanwerving en een inclusief onthaal in het Brussels openbaar ambt
- Actie 33: Verbeteren van de toegang tot werk bij de plaatselijke overheid voor personen met een handicap
- Actie 34: Aansporen van bedrijven en winkels om zich aan te passen aan personen met een handicap
- Actie 35: Verzekeren van de burgerparticipatie van personen met een handicap
- Actie 36: Zorgen voor de opvang van personen met een handicap in openbare diensten
- Actie 37: Integreren van de handicapdimensie in de steunmaatregelen in verband met de Brusselse fiscaliteit
- Actie 38: Verzekeren van de toegankelijkheid van het DBDMH-gebouw

Inleiding

Net als alle andere Brusselaars hebben personen met een handicap een volwaardige rol te spelen als burger en hebben zij het recht om actief deel te nemen aan het sociaaleconomische leven in het Brussels Gewest.

Inclusie hangt voor een groot deel af van het professioneel actief zijn. Slechts 26% van de Belgen met een handicap (of langdurige ziekte) heeft echter een baan⁶. De aanwervingsprocedures zijn niet altijd aangepast, zowel door een gebrek aan opleiding en bewustmaking van de aanwerbers als door de slechte toegankelijkheid van de arbeidsplaatsen.

Evenzo moet de toegang tot openbare diensten kwaliteitsprocedures en opvang voor personen met een handicap omvatten.

Tot slot hangt burgerparticipatie ook af van een autonome toegang tot verkiezings- en participatieve processen die het Gewest de komende jaren wil ontwikkelen.

⁶ [Statbel 2020](#)

Actie 31: Bevorderen van de inschakeling van personen met een handicap op de arbeidsmarkt

DOELSTELLINGEN

- Een dienstenaanbod ontwikkelen dat erop gericht is door Actiris erkende personen met een handicap beter te begeleiden naar werk in de reguliere sector
- Werkgevers een stimulans geven om personen met een handicap in dienst te nemen

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Minister van Werk
- Coördinatie: Actiris

UITVOERINGSTERMIJN

2027

BUDGET

12 560 000 €

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Tewerkstellingspercentage van personen met een handicap
- Aantal toegekende aanmoedigingspremies
- Aantal opgeleide aanwervingsfunctionarissen

TOELICHTING

72% van de personen met een handicap is momenteel inactief, d.w.z. zij hebben geen baan, zijn niet op zoek naar een baan en/of zijn niet beschikbaar voor werk (vergeleken met 31% van de totale bevolking).

Om de inschakeling van deze doelgroep op de "gewone" arbeidsmarkt mogelijk te maken, moeten werknemers en werkgevers in alle stadia van de aanwerving worden ondersteund en moet arbeidsbemiddeling ter beschikking worden gesteld van werknemers met een handicap, zodat dit een echte hefboom wordt voor inschakeling op de arbeidsmarkt in de ruime zin van het woord.

Via deze actie zal een 'Pool H'-dienstenaanbod worden ontwikkeld voor de gewone sector, d.w.z. voor alle werkgevers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Dit aanbod zal ook worden uitgebreid tot een niet-begeleid publiek met een erkende handicap. Het doel is verder te gaan dan het circuit van aangepast werk, het aantal werkaanbiedingen voor personen met een handicap te vergroten en deze op grote schaal te verspreiden. Werkgevers zullen bewust worden gemaakt van handicaps en zullen worden gesteund bij hun inspanningen om personen met een handicap in dienst te nemen. Vacatures zullen tijdelijk worden voorbehouden voor personen met een erkende handicap.

Tegelijkertijd zal er een door Actiris beheerde inschakelingspremie worden ingevoerd. Deze zal bestaan uit een tegemoetkoming aan de werkgever in de bezoldiging en de sociale lasten ter compensatie van het rendementsverlies van de werknemer met een handicap. De begeleiding, in de ruime zin van het woord, van personen met een handicap zal ook door de begeleidende structuren worden nagestreefd.

Actie 32: Zorgen voor een inclusieve aanwerving en een inclusief onthaal in het Brussels openbaar ambt

DOELSTELLINGEN

- Een opleiding organiseren over het onthaal van personen met een handicap in een aanwervingsproces
- Verder gaan met het inrichten van de examenzaal voor personen met een handicap
- Opnemen van personen met een handicap in de diversiteitsplannen van de gewestelijke instellingen

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Minister van Openbaar Ambt
- Coördinator: Talent.brussels

UITVOERINGSTERMIJN

2024

BUDGET

€ 6.500

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Aantal opgeleide personeelsleden van talent.brussels
- Aantal bijgewerkte diversiteitsplannen waarin rekening wordt gehouden met de handicapdimensie

TOELICHTING

Het is van essentieel belang dat personen met een handicap net als iedere andere burger kunnen solliciteren naar een baan bij de overheid en dat zij daarbij geen obstakels tegenkomen, zowel wat het menselijke onthaal als wat de toegankelijkheid van gebouwen betreft.

Daartoe zal worden voorzien in een opleiding voor aanwervingsambtenaren in het Brussels openbaar ambt. De examenzaal zal ook toegankelijk worden gemaakt voor personen met een handicap, zodat alle kandidaten in goede omstandigheden kunnen worden ontvangen.

Tot slot zullen de gewestelijke instellingen bewust worden gemaakt van het belang van de uitvoering van acties voor de integratie van personen met een handicap in het kader van de tweejaarlijkse diversiteitsplannen, met name bij de actualisering van de prioritaire diversiteitsdoelstellingen van de regering of de ontwikkeling van diversiteitsplannen.

Actie 33: Verbeteren van de toegang tot werk bij de plaatselijke overheid voor personen met een handicap

DOELSTELLINGEN

- Oprichting van een werkgroep inzake "werkgelegenheid voor personen met een handicap" tussen lokale overheden
- Opname in de catalogus van de Gewestelijke School voor Openbaar Bestuur (GSOB) van een opleiding bestemd voor HR-personeel in verband met het onthaal van personeel met een handicap
- Promoten van overheidsopdrachten die aan ondernemingen voor aangepast werk toegewezen worden

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Minister bevoegd voor Plaatselijk Besturen
- Coördinatie: Brussel Plaatselijke Besturen

UITVOERINGSTERMIJN

2023

BUDGET

€ 6.000

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Aantal gemeenten dat het aanwervingspercentage van 2,5% heeft bereikt
- Aantal vergaderingen van de WG en haar conclusies
- Aantal opgeleide plaatselijke personeelsleden

TOELICHTING

In de ordonnantie betreffende de verplichting om personen met een handicap aan te werven in de lokale besturen wordt als streefcijfer vooropgesteld dat 2,5% van het personeel van de lokale besturen uit personen met een handicap moet bestaan. Op basis van de in 2020 verzamelde gegevens hadden echter slechts drie gemeenten het aanwervingspercentage van 2,5% voor personen met een handicap bereikt.

De werkgroep zal zich richten op het coördineren en bundelen van de acties van de gemeenten om de werkgelegenheid voor personen met een handicap te vergroten. Tegelijkertijd zal in samenwerking met de GSOB een opleidingsdag worden uitgewerkt over de aanwerving en het onthaal van personen met een handicap binnen de gemeentelijke diensten. Tot slot zullen de ondernemingen voor aangepast werk beter zichtbaar worden gemaakt, zodat hun doel bekend wordt en zij meer personeel in dienst kunnen nemen.

Actie 34: Aansporen van bedrijven en winkels om zich aan te passen aan personen met een handicap

DOELSTELLINGEN

- Bedrijven premies bieden voor investeringen ter bevordering van de toegankelijkheid
- Integreren van toegankelijkheidsvereisten in sommige projectoproepen van Brussel Economie en Werkgelegenheid
- De benedenverdieping van het Hub.brussels-gebouw toegankelijk inrichten
- De premie ter verbetering van de toegankelijkheid van handelszaken evalueren en verbeteren.
- Ondernemers met een handicap ondersteunen

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Staatssecretaris bevoegd voor Economische Transitie
- Coördinatoren: BEW - Economie en hub.brussels

UITVOERINGSTERMIJN

2023

BUDGET

- € 142.222,96 voor de inrichting van de benedenverdieping van hub.brussels
- € 10.000 voor de sensibilisering over de kwestie handicap
- € 36.491 voor premies voor toegankelijkheid voor PBM's in handelszaken

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Aantal bedrijven dat een premie heeft aangevraagd voor werken ter verbetering van de toegankelijkheid voor personen met een handicap.
- Aantal bedrijven die begeleiding kregen van hub.brussels voor heropening na werken, met audit over de toegankelijkheid voor personen met een handicap
- Aantal projecten met financiële ondersteuning via oproepen voor projecten waarbij rekening wordt gehouden met de toegankelijkheid voor personen met een handicap
- Toegankelijk maken van de benedenverdieping van hub.brussels
- Aantal opleidingen, aantal deelnemers, tevredenheidsgraad, aantal aanvragen en hoeveelheid feedback van diensten betreffende de interne opleidingen van hub.brussels over de toegankelijkheid van de acties van hub.brussels voor personen met een handicap.
- Aantal en publiek van bewustmakingsacties voor ondernemers met een handicap

TOELICHTING

Het doel van deze actie is enerzijds bedrijven te ondersteunen die ervoor zorgen dat hun producten, diensten en plaatsen waar publiek komt, toegankelijk zijn voor personen met een handicap, en anderzijds rekening te houden met toegankelijkheid voor personen met een handicap bij de acties van hub.brussels, het Brusselse agentschap voor ondersteuning van het bedrijfsleven.

Wat de steun aan bedrijven betreft, zullen de projectoproepen van Brussel Economie en Werkgelegenheid worden geanalyseerd, zodat de toegankelijkheid voor personen met een handicap wordt opgenomen in de voorwaarden van deze oproepen (toegankelijkheid van de winnende handelszaken van de oproep "Open Soon", toegankelijkheid van dewebsites voor de winnaars met websites). De regels voor deze projectoproepen zullen worden aangepast om rekening te houden met toegankelijkheid.

De toegankelijkheid van Brusselse handelszaken is overigens nog al te vaak ontoereikend. Het sociale en economische leven van personen met een handicap hangt er echter grotendeels van af. Nieuwe en bestaande handelszaken moeten bijgevolg worden gesteund om de toegankelijkheid ervan te verbeteren. Daartoe bestaat er een premie om de toegankelijkheid van deze plaatsen te vergemakkelijken. Deze premie, die wordt toegekend door Brussel Economie en Werkgelegenheid, komt vooral ten goede aan handelszaken. Naast deze premie zal hub.brussels de follow-up na de heropening voortzetten, met een audit die het reeds aanbiedt over de toegankelijkheid voor de handelszaken.

Wat hub.brussels als organisatie betreft, zullen verschillende acties worden uitgevoerd. Ten eerste wordt het gebouw van hub.brussels gerenoveerd. De nieuwe benedenverdieping zal een intuïtieve en toegankelijke toegang tot de onthaaldesk mogelijk maken en in het hele gebouw zal een duidelijk aangegeven route worden weergegeven.

Wat het externe optreden van hub.brussels betreft, bestaat de opdracht van het agentschap erin een divers publiek aan te spreken, dat de realiteit van de Brusselse bevolking weerspiegelt, zonder discriminatie.

Hub.brussels heeft voor 2022-2023 een diversiteitsactieplan aangenomen dat opgebouwd is rond de volgende vier krachtlijnen:

1. Pijler 1: Beheer van de human resources – Aanwerving en selectie/Onthaal en integratie
2. Pijler 2: Algemene gebruiken inzake werkorganisatie – arbeidsomstandigheden en verbreken van de werkrelaties
3. Pijler 3: Organisatiecultuur/interne communicatie – Waarden
4. Pijler 4: Externe positionering

Dat diversiteitsactieplan moet de diversiteit binnen het agentschap helpen verbeteren en het agentschap de mogelijkheid bieden zijn acties zodanig af te stemmen dat alle groepen wordt bereikt die belangstelling hebben voor het optreden van het agentschap, ook zij die er momenteel verder van af staan. Deze acties zijn gericht op diversiteit in haar geheel en hebben in het bijzonder betrekking op personen met een handicap. In dit verband wordt de nadruk gelegd op de opleiding van het personeel van hub.brussels.

Hub.brussels zal ook de informatieverstrekking aan en bewustmaking van ondernemers met een handicap voortzetten en versterken.

Actie 35: Verzekeren van de burgerparticipatie van personen met een handicap

DOELSTELLINGEN

- In het bestek voor de organisatie van participatieve projecten rekening houden met de handicapdimensie.
- De handicapdimensie opnemen in de aandachtspunten van de opdrachten van de participatiedienst.

VERANTWOORDELIJKEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: de Minister bevoegd voor Participatieve Democratie
- Coördinator: Perspective.brussels

UITVOERINGSTERMIJN

2022 - 2025

BUDGET

Binnen de bestaande budgetten.

OPVOLGINGSINDICATOREN

Realisatie en verspreiding van de toolbox.

TOELICHTING

Eerst zal de deelneming van personen met een handicap worden gewaarborgd in het kader van burgerraadplegingen en participatieve processen, door de opneming van clausules in de bestekken.

Zo zullen bijvoorbeeld logistieke, technische en menselijke regelingen worden getroffen om de aanwezigheid van personen met een handicap bij participatieve activiteiten te vergemakkelijken, of zal worden gezorgd voor een betere verdeling van de spreektijd tussen valide personen en personen met een handicap.

Aangezien de dienst Participatie het overheidsorgaan is dat de belangrijkste richtlijnen voor burgerparticipatie op gewestelijk niveau uitvaardigt, moet deze dienst tot slot bijzondere aandacht besteden aan de integratie van personen met een handicap in het participatiebeleid.

Er zal een toolbox gecreëerd worden om participatieve processen op te zetten. Deze toolbox zal inclusief en toegankelijk moeten zijn voor personen met een handicap en zal daarom samen met de verenigingen in de sector worden ontwikkeld.

Actie 36: Zorgen voor de opvang van personen met een handicap in openbare diensten

DOELSTELLINGEN

- Organiseren van opleidingen over het onthaal van personen met een handicap in overheidsorganisaties
- Toevoeging aan de opleidingscatalogus van de GSOB van een specifieke opleiding inzake het onthaal van personen met een handicap
- Verbetering van de toegankelijkheid van door overheidsinstanties georganiseerde evenementen
- De promotie van meertaligheid toegankelijk maken voor personen met een handicap
- Waarborgen van de hoogste normen inzake de toegankelijkheid tot stemmingen of stembureaus voor mensen met een handicap

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde ministers: de Minister van Openbaar Ambt, de Minister bevoegd voor Plaatselijk Besturen, de Minister van Leefmilieu en de Minister-President belast met het imago van Brussel
- Coördinatoren: Talent.brussels, Brussel Lokale Besturen, Leefmilieu Brussel, Imago Brussel

UITVOERINGSTERMIJN

2022 tot 2025

BUDGET

€ 15.000

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Aantal opgeleide medewerkers
- Aantal door overheidsinstanties georganiseerde evenementen die toegankelijk zijn
- Percentage toegankelijke stembureaus

TOELICHTING

Een aangepast en vriendelijk onthaal is van essentieel belang opdat personen met een handicap ten volle gebruik kunnen maken van de diensten die door de overheid aan de burgers worden aangeboden. In de catalogus van 2022 zal aan het receptiepersoneel van de overheidsdiensten een opleiding over het onthaal van personen met een handicap worden aangeboden.

Daarom zal een opleidingscursus worden toegevoegd aan de catalogus van de GSOB om het personeel van de gemeentelijke diensten bewust te maken van personen met een handicap. Er zal een denkoefening worden gevoerd over de toekenning van tweetaligheidspremies voor het leren van LSF of VGT.

Daarnaast beoogt de actie ook het bezoek aan talrijke voor het publiek toegankelijke Brusselse gebouwen en de evenementen die in de gewestelijk parken worden georganiseerd, toegankelijk te maken. De toegankelijkheid van alle door Urban.brussels georganiseerde evenementen zal vooraf worden gecontroleerd en indien nodig zal een alternatieve inclusieve ervaring worden voorgesteld. Er zal ook een toegankelijkheidsclausule worden toegevoegd aan overheidsopdrachten voor evenementen die door Leefmilieu Brussel worden georganiseerd.

Brussel is vandaag een van de meest kosmopolitische regio's ter wereld en daarom worden er regelmatig acties ter bevordering van de meertaligheid georganiseerd. Er zal een specifieke communicatie worden ontwikkeld om personen met een handicap te bereiken. Ook zullen maatregelen worden getroffen om de in het Brussels Parlement georganiseerde meertaligheidsdag toegankelijker te maken.

Eindelijk, zal de actie, voor de volgende verkiezingen in 2024, zorgen voor de continuïteit van de instrumenten en de bewustmaking in de gemeenten, bij de voorzitters van de stembureaus, van de specifieke behoeften van personen met een handicap en hun naasten. Er zullen ook maatregelen worden genomen om de toegankelijkheid van alle stembureaus te garanderen, in overleg met de andere federale en gefedereerde entiteiten.

Actie 37: Integreren van de handicapdimensie in de steunmaatregelen in verband met de Brusselse fiscaliteit

DOELSTELLINGEN

- Sensibiliseren van het personeel van Brussel Fiscaliteit rond het handicapthema en organiseren van opleidingen over onzichtbare handicaps
- Verbeteren van de toegankelijkheid van de loketten van de Iris Tower en installatie van toegankelijke loketten in de Iris Tower

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Minister bevoegd voor Fiscaliteit
- Coördinatie: Brussel Fiscaliteit

UITVOERINGSTERMIJN

2022 tot 2025

BUDGET

€ 33.630

OPVOLGINGSINDICATOR

Aantal opgeleide medewerkers.

TOELICHTING

Fiscaliteit is een complexe materie. Burgers zien zich bijgevolg genoodzaakt om zich naar het loket van de administratie te begeven om een ambtenaar te spreken die hen helpt met hun belastingzaken. Personen met een handicap moeten naar behoren kunnen worden onthaald en geadviseerd.

Daarom moeten alle personeelsleden van de directie Personeel & Organisatie en Klantenbeheer deelnemen aan een bewustmakingsopleiding rond onzichtbare handicaps.

De loketten in de Iris Tower (Brussel Fiscaliteit, huisvesting, mobiliteit, enz.) hebben van hun kant het voorwerp uitgemaakt van een audit inzake toegankelijkheid en de geformuleerde aanbevelingen werden geïmplementeerd om het gebouw voor iedereen toegankelijk te maken.

Actie 38: Verzekeren van de toegankelijkheid van het DBDMH-gebouw

DOELSTELLING

Integratie van de toegankelijkheidsdimensie in de nieuwe gebouwen van de DBDMH

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Staatssecretaris bevoegd voor Brandbestrijding
- Coördinatie: DBDMH

UITVOERINGSTERMIJN

Start in 2021

BUDGET

€ 20.000

OPVOLGINGSINDICATOR

Implementatie van de aanbevelingen van de deskundige.

TOELICHTING

Het is belangrijk dat de toegankelijkheid van de toekomstige brandweerkazerne bedacht is op alle doelgroepen (bezoekers en personeel), met inbegrip van potentiële brandweerlieden die zich na een ongeval zouden moeten heroriënteren.

Het nieuwe hoofdkwartier zal onderdak bieden aan zowel operationeel als administratief personeel, waaronder personen met een handicap. In het kader van haar educatieve en preventieve opdrachten is de DBDMH ook voorzien op het onthaal van burgers en bezoekers, waaronder personen met een handicap (fysiek, visueel, auditief, enz.).

De actie is erop gericht de toegankelijkheid voor personen met een handicap in het hele gebouw van de DBDMH te garanderen, vanaf het moment dat de plannen worden uitgewerkt. Daartoe zal gedurende het gehele werkproces een toegankelijkheidsdeskundige in de teams worden geïntegreerd.

HOOFDSTUK 6: DE EUROPESE HOOFDSTAD OP HET INTERNATIONALE TONEEL

- Actie 39: Certificeren van de toegankelijkheid van toeristische infrastructuren en evenementen
- Actie 40: Verbeteren van de toegankelijkheid van toeristische accommodaties
- Actie 41: Implementeren van de handstreamingdimensie in internationale betrekkingen en buitenlandse handel

Actie 39: Certificeren van de toegankelijkheid van toeristische infrastructuur en evenementen

DOELSTELLING

Plaatsen van een overheidsopdracht voor het certificeren van de toegankelijkheid van toeristische infrastructuur en evenementen

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Minister-president belast met het Imago van Brussel
- Coördinator: Visit.brussels

UITVOERINGSTERMIJN

Gestart begin 2022.

BUDGET

Binnen de bestaande budgetten.

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Aantal gecertificeerde infrastructuur en evenementen
- Opvolging van de certificering

TOELICHTING

Al enkele jaren belast het Brussels Hoofdstedelijk Gewest o.a. Visit.brussels met de organisatie van een aantal evenementen per jaar die Brussel een lokale, nationale en internationale uitstraling bezorgen. Denk maar aan: I Love Sciences Festival, Bright Brussels, Irisfeest, Belgian Pride, Stripfeest, eat! BRUSSELS, drink! BORDEAUX, enz.

De actie is gericht op de gunning van een overheidsopdracht voor de invoering van een certificeringslabel met toegankelijkheidscontrole voor toeristische voorzieningen en evenementen. Het contract heeft betrekking op de certificering van 40 infrastructuur (musea, attracties, trefpunten) en ten minste 3 evenementen die door visit.brussel worden georganiseerd.

Actie 40: Verbeteren van de toegankelijkheid van toeristische accommodaties

DOELSTELLING

Het gebruik van toegankelijkheidscertificaten voor toeristische accommodaties aanmoedigen.

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Minister-president belast met het Imago van Brussel
- Coördinator: visit.brussels en BEW

UITVOERINGSTERMIJN

Start medio 2022.

BUDGET

Binnen de bestaande budgetten.

OPVOLGINGSINDICATOREN

Aantal gecertificeerde toeristische accommodaties en verspreiding van informatie.

TOELICHTING

Het Gewest wil de toeristische accommodaties aanmoedigen om mee te gaan in een toegankelijkheidsproces door de toegankelijkheid van hun accommodatie te laten certificeren.

Bij de mededeling van het besluit om registratienummers toe te kennen, zal Brussel Economie en Werkgelegenheid de uitbaters van toeristische accommodaties informeren over de mogelijkheid om een toegankelijkheidscertificaat aan te vragen.

Actie 41: Implementeren van de handistreamingdimensie in internationale betrekkingen en buitenlandse handel

DOELSTELLING

Rekening houden met de gevolgen voor personen met een handicap bij projecten in verband met internationale betrekkingen en buitenlandse handel

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Staatssecretaris bevoegd voor buitenlandse en internationale betrekkingen en buitenlandse handel
- Coördinatie: Brussels International

UITVOERINGSTERMIJN

Doorlopend

BUDGET

Binnen de bestaande budgetten.

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Aantal gesloten internationale overeenkomsten waarin rekening wordt gehouden met de handicapdimensie
- Toegankelijkheid van de evenementen georganiseerd door Brussels International

TOELICHTING

Waar mogelijk en passend beoogt de actie een gewestelijke en lokale aanpak van het beleid voor personen met een handicap als beleidsprioriteit te bevorderen in de opportuniteitsanalyses die voorafgaan aan de sluiting van een samenwerkingsovereenkomst of internationale overeenkomsten.

Bijzondere aandacht zal worden besteed aan beleidsaanbevelingen of toezeggingen inzake de sociaaleconomische rechten van personen met een handicap in internationale rapporteringsverplichtingen (bijvoorbeeld in het kader van de OESO, de Raad van Europa of de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties).

Tot slot zal Handistreaming worden geïntegreerd in de praktische organisatie van evenementen in het kader van Brussels International (toegankelijkheid voor PBM's, toegankelijke websites, enz.) inclusief tijdens het voorzitterschap van de Europese Raad in het eerste semester 2024.

HOOFDSTUK 7: DIGITALE TECHNOLOGIE, ONDERZOEK EN INNOVATIE

- Actie 42: Bevordering van de digitale inclusie van personen met een handicap
- Actie 43: Zorgen voor volledige toegankelijkheid van de websites en mobiele toepassingen van de overheidsinstanties van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
- Actie 44: Aanmoedigen van wetenschappelijke projecten ter verbetering van de levenskwaliteit van personen met een handicap

Inleiding

De digitale omschakeling is de laatste jaren in een stroomversnelling geraakt, deels als gevolg van de gezondheids crisis. Sinds enkele maanden is de toegang tot onderwijs, vrije tijd, administratie of andere diensten, of zelfs tot de eigen baan, volledig afhankelijk van de toegang tot digitale kanalen.

Toch treft de digitale kloof een breed en divers publiek. Personen met een handicap blijven niet van deze moeilijkheden gespaard. Want hoewel de fysieke toegang tot bepaalde plaatsen en diensten voor sommigen van hen moeilijk is, kan de toegang tot digitale diensten immers eveneens moeilijk blijken.

Actie 42: Bevordering van de digitale inclusie van personen met een handicap

DOELSTELLINGEN

- Rekening houden met personen met een handicap in het Brussels plan voor digitale toe-eigening
- Toegankelijk maken van de gewestelijke websites
- Voorstellen een multikanaalsontvangst strategie via het Plan Easy Way

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Minister bevoegd voor Digitale transitie
- Coördinatoren: CIBG en easy.brussels

UITVOERINGSTERMIJN

2024

BUDGET

Het bedrag is variabel in functie van het betreffende jaar en afhankelijk van de deliverables en prioriteiten die zijn vastgesteld door het stuurcomité.

OPVOLGINGSINDICATOREN

Aantal Easy Way-acties die rekening houden met de toegankelijkheids- en de handicapdimensie.

TOELICHTING

Het plan voor Digitale toe-eigening 2021-2024 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, uitgerold door het CIBG, via de Digitale Inclusiecoördinatie, en in partnerschap met easy.brussels. Dit plan heeft tot doel alle Brusselaars toegang te geven tot digitale diensten en tools.

In het kader van het plan voor Digitale toe-eigening zullen acties worden uitgevoerd om de toegankelijkheid en de digitale basisvaardigheden van burgers met een handicap te verbeteren.

Ook zal een studie de uitvoering van een gewestelijke webstrategie mogelijk maken, met als doel de interactie en de betrekkingen tussen de Regering, de burgers, de bedrijven en de verenigingen te vergemakkelijken en de kwaliteit, de toegankelijkheid en de leesbaarheid te verbeteren van de informatie die beschikbaar is via alle communicatiekanalen (web, mobiel, sociale netwerken, nieuwsbrief,) die door de overheid worden gebruikt. De uitvoering van deze strategie maakt deel uit van [het strategische plan voor administratieve vereenvoudiging "Easy way"](https://easy.brussels/easy-way-het-plan-voor-administratieve-vereenvoudiging/?lang=nl).
<https://easy.brussels/easy-way-het-plan-voor-administratieve-vereenvoudiging/?lang=nl>

Actie 43: Zorgen voor volledige toegankelijkheid van de websites en mobiele toepassingen van de overheidsinstanties van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

DOELSTELLINGEN

- Uitvoeren van een audit van de sites van de Brusselse instellingen
- Organiseren van de opleiding en de bewustmaking inzake digitale toegankelijkheid voor gemeenten en gewestelijke organen

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Staatssecretaris van Gelijke Kansen en Minister bevoegd voor Digitalisering
- Coördinatoren: Brussels Connect IT en equal.brussels

UITVOERINGSTERMIJN

Van maart 2022 tot 2025.

BUDGET

€ 20.464,13 (Brussels Connect IT)
€ 15.000 per jaar voor de opleidingen (equal.brussels)

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Aantal gecontroleerde sites
- Aantal instellingen dat spontaan om een audit heeft verzocht
- Aantal opgeleide medewerkers
- Opstelling en verspreiding van het vademecum

TOELICHTING

Volgens deze ordonnantie van 4 oktober 2018 inzake de toegankelijkheid van de websites moet elke gewestelijke en lokale instantie haar website(s) en mobiele applicatie(s) in overeenstemming brengen met de toegankelijkheidsregels. Het besluit van de Brusselse regering van 3 februari 2022 wees equal.brussels aan als controleorgaan.

Er zal een overheidsopdracht worden gegund om de Brusselse instellingen te ondersteunen bij de tenuitvoerlegging van Richtlijn (EU) 2016/2102 inzake de toegankelijkheid van de websites. Het doel daarbij is ervoor te zorgen dat overheidsdiensten hun site via een externe dienstverlener kunnen laten controleren en labelen. Vervolgens zullen opleidings- en bewustmakingsacties worden georganiseerd en zal een vademecum worden opgesteld.

Actie 44: Aanmoedigen van wetenschappelijke projecten ter verbetering van de levenskwaliteit van personen met een handicap

DOELSTELLINGEN

- Inventariseren van de gefinancierde projecten die een impact hebben op de levenskwaliteit van personen met een handicap
- Aanpassen van de formulieren en het invoerplatform van Innoviris aan personen met een handicap
- De diensten van Innoviris digitaal en fysiek toegankelijk maken
- De tewerkstelling van personen met een handicap bij Innoviris aanmoedigen

VERANTWOORDELIJEN VOOR DE ACTIE

- Bevoegde minister: Staatssecretaris belast met wetenschappelijk onderzoek
- Coördinatie: Innoviris

UITVOERINGSTERMIJN

Van 2022 tot 2023

BUDGET

€ 48.250

OPVOLGINGSINDICATOREN

- Aantal door Innoviris gefinancierde onderzoeksprojecten die de verbetering van de levenskwaliteit van personen met een handicap beogen en vaststelling van acties om dit aantal te verhogen.
- Uitvoering van een audit inzake digitale en fysieke toegankelijkheid bij Innoviris en het uitvoeren van de aanbevelingen die voortvloeien uit deze audit
- Aantal aangeworven personen met een handicap
- Aantal aangeworven stagiairs met een handicap

TOELICHTING

Momenteel wordt handistreaming niet systematisch geïntegreerd in de selectie en ondersteuning van wetenschappelijke onderzoeksprojecten.

De ontwikkelde actie zal een duidelijk beeld geven van het aantal door Innoviris gesubsidieerde projecten die een impact hebben op het leven en het welzijn van personen met een handicap. Zo nodig kunnen acties bepaald worden om de steun voor dergelijke projecten te vergroten.

Tot slot zal een toegankelijkheidsaudit worden uitgevoerd van zowel het Innoviris-gebouw als de digitale diensten om ervoor te zorgen dat de diensten van Innoviris toegankelijk zijn voor personen met een handicap. Zo kan bijvoorbeeld worden overwogen om de toegankelijkheid van de formulieren en het invoerplatform te verbeteren om ervoor te zorgen dat verenigingen/personen met een handicap kunnen reageren op een projectoproep.

Tot slot besteedt Innoviris in het kader van aanwervingsprocedures bijzondere aandacht aan het garanderen van de toegankelijkheid van banen voor personen met een handicap.

WOORDENLIJST

APH	Adviesraad voor Personen met een Handicap
BDF	Belgium Disability Forum
BGHM	Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij
BHG	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
BMA	Bouwmeester Maître Architecte
BPB	Brussel Plaatselijke Besturen
Brussels Digital Act	"Digital by default": het is de bedoeling dat digitaal de regel wordt en papier de uitzondering. Daarom moeten de overheidsdiensten de gebruikers ondersteuning bieden.
BWRO	Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening
CAWaB	Collectif Accessibilité Wallonie-Bruxelles
CIBG	Centrum voor Informatica voor het Brussels Gewest
DBDMH	Dienst voor Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp
DBFM	'Design, Build, Finance, Maintain'-procedure voor het ontwerpen en bouwen van een gebouw
DBI	Directie Beheer en Inspectie
DCB	Directie Coördinatie van de Bouwplaatsen
DMBSH	Dienst voor maatschappelijke begeleiding van sociale huurders
DMVV	Directie Mobiliteit en Verkeersveiligheid
DOOM	Directie Organiserende Overheid van de Mobiliteit
DPV	Directie Personenvervoer
DSIP	Driejarig Sportinvesteringsplan
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
ERAP	Gewestelijke School voor Openbaar Bestuur
FALC	'Facile à Lire et à Comprendre', makkelijk te lezen en te begrijpen
FGC	Franse Gemeenschapscommissie
Fix My Street	Internet- en mobiel platform voor het melden van incidenten in de openbare ruimte
FOD	Federale Overheidsdienst
GOB	Gewestelijke Overheidsdienst Brussel
Good Move	Gewestelijk mobiliteitsplan
GSV	Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening
Homegrade	Advies- en begeleidingscentrum voor huisvesting in het Brussels Gewest
Iriscare	Bicommunautaire instelling van openbaar nut (ION), contactpunt voor alles wat met sociale bescherming te maken heeft, ook bevoegd voor kinderbijslag in Brussel
LSFB	Langue des Signes de Belgique Francophone: gebarentaal die eigen is aan de dovensgemeenschap van de Franse Gemeenschap van België.
Mainstreaming	Geïntegreerde aanpak
MAINTAIN	Dienst van Brussel Mobiliteit, belast met het beheer en onderhoud van het wegennet
MIVB	Maatschappij voor Intercommunaal Vervoer te Brussel

OCR	Openbare computerruimte
OMV	Openbare Vastgoedmaatschappijen
PBM	Persoon met een beperkte mobiliteit
PH	Personen met een handicap
Plan Easy Way	Brussels gewestelijk plan voor administratieve vereenvoudiging
PROXI	Proxilening, goedkope lening bij particulieren
STP	Strategisch Toegankelijkheidsplan
Toegankelijkheid	Toegankelijkheid: Alle gepaste maatregelen om ervoor te zorgen dat personen met beperkte mobiliteit op grond van gelijkheid met anderen kunnen deelnemen aan en zelfstandig toegang hebben tot de fysieke omgeving, vervoer, informatie en communicatie, met inbegrip van informatie- en communicatiesystemen en -technologieën, en andere voorzieningen en diensten die worden aangeboden aan het publiek of waartoe het publiek toegang heeft
UNCRPD	VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap
Unia	Interfederaal Gelijkekansencentrum
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie
VGT	Vlaamse Gebarentaal : gebarentaal die eigen is aan de dovensamenleving van de Vlaamse Gemeenschap van België
VUB	Vrije Universiteit Brussel